Ազգ

Azg armenian daily

28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1996. ՇԱԲԱԹ. # 184 (1190)

Դատախազությունը չի ցանում դիմել ԿԲՀ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ: Ինչպես հայտնի է, ՀՀ գլխավոր դատախազ Արտավազդ Գևորգյանը, որը նախագահական ընտրությունների կապակցությամբ ներկայացված գանգատների քննարկման և Վազգեն Մանուկյանի թեկնածության մասին որոշում կայացնելու համար պատասխանատու է, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հանձնարարությամբ: ԿԸՀ նախագահ Արմենակ Ձոհրաբյանը այսօր Փաստի թղթակցին տեղեկացրեց, որ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը դատախազությունից ոչինչ գրություն չի ստացել:

Վազգեն Մանուկյանի գտնվելու վայրի մասին տեղեկությունները հակասական են: Ոմանք պնդում են, որ նա անհետ է քննչական, իսկ ահա «Ազատություն» ռադիոկայանի խորհրդատուական բերել չի խոսվում: Ազգային ժողովի անդամ բերի 26-ի հետո ժամանակ որն Մանուկյանը մոտ 10 մարդու կողմից ձեռքբերված հայտնվել է Ազգային ժողովի մի ջանքերում, սակայն գերադասել է դարձյալ չնշել: Իրավասու մարմինները այս հարցի առնչությամբ առայժմ պարզաբանում չեն տալիս:

ՔՐՈՆԻԿ

Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը շնորհաւորում է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին

Նորին Վսեմութիւն
Լեւոն Տէր-Պետրոսեան,
Նախագահ Հայաստանի
Հանրապետութեան
Երեւան

Յարգելի տիար Տէր-Պետրոսեան,

Անկեղծ ուրախութեամբ կ'ողջունենք Ձեր ընտրական յաղթանակը, որ միեւնոյն ատեն յաղթանակն է ժողովրդավարական կարգի:

Անցնող հինգ տարիներուն Դուք յաջողեցաք մեր հայրենիքը առաջնորդել նախ դէպի անկախութիւն եւ ապա դեմոկրատական վարչակարգի հաստատում եւ ամրապնդում:

Շնորհիւ Ձեր խոհեմ եւ հեռատես ղեկավարութեան՝ Հայաստանը կարողացաւ յաղթահարել դժուարութիւնները բնական աղէտի, պատերազմի, շրջափակման ու տնտեսական տագնապի:

Անցնող հնգամեակի յաջողութիւնները վստահաբար մեծ ծառայեն իբրեւ առնուա կռուան մը վաղուան նոր իրագործումներուն, բարօրութեան եւ խաղաղ կեանքի:

Յանուն Թէքէեան Մշակութային Միութեան Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի բոլոր մասնաճիւղերուն եւ անդամակցութեան կը շնորհաւորենք Ձեր վերընտրութիւնը եւ նորանոր յաջողութիւններ կը մաղթենք Ձեզի եւ մեր հայրենիքի ժողովուրդին:

Ի դիմաց՝

ԹՄՄիութեան Կեդրոնական վարչութեան,

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՊԱԼԵԱՆ
Ատենապետ

ՆՈՒՊԱՐ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
Ատենադպիր

ԱՏՐԲԵՋԱՆ

Մամեդկուլիեւը հեռացավ Հայաստանի դիրքորոշմից

27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ադրբեջանում նախկին արտաքին գործերի նախարար Թոֆիկ Ղասիմովի անձնական կարծիքներով Ադրբեջանի դիվանագետ գեղեցիկ, այդ թվում փոխարտգործնախարար Մամեդկուլիևի հայտարարությունը, որ Հայաստանը ոչ կառավարության և ոչ ճնշման ներքո ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղի հարցում: Նա ասաց, թե իր և Հայաստանի դիրքորոշումների միջև Ադրբեջանում կատարված հանդիպման ընթացքում ստորագրման դրամ չի գտնվել: Հանդիպման լրագրողներին Մամեդկուլիևն ասաց, թե Հայաստանը շարունակում է վիճարկել անկախության պահանջել Լեռնային Ղարաբաղի համար, ինչը նա խոստովանում անընդունելի է: Ադրբեջանի դիրքորոշման ասաց, թե Ադրբեջանը պատրաստ է լայն ինքնավարություն տալ Ղարաբաղին, սակայն չի ընդունի նրա անկախությունը, որի համաձայն Լեռնային Ղարաբաղը պետք է ստեղծի սեփական բանակ ունեցող անկախ պետություն:

ՄՏՈՐԱՑՈՒՄՆԵՐ

Մարզային հանձնաժողովները ամփոփում են վերջնական արդյունքները

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին տեղեկացրեց ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Արմենակ Ձոհրաբյանը, մարզային հանձնաժողովների կողմից դեռ են կազմում նախագահական ընտրությունների քվեարկության արդյունքների ստացում են: Ըստ «Հանրապետության նախագահի ընտրության մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի, մարզում քվեարկության նախնական արդյունքների արձանագրելուց հետո մարզային ընտրական հանձնաժողովը ճշտում է համայնքային ընտրական հանձնաժողովների կողմից ուղարկված արձանագրությունների տվյալների համապատասխանությունը յուրաքանչյուր տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների տվյալներին: Ամփոփիչ տեղամասում ընդունված տվյալների ամփոփման արդյունքում մարզային ընտրական հանձնաժողովը անմիջապես 4 անգամից կամ հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությամբ 2 պատճեններից փոխանցում համապատասխան մարզային ընտրական հանձնաժողովին համայնքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից նախնական արձանագրության տվյալների համապատասխանության միջոցով և քվեարկության փաստացի տվյալներին: Ստացվածներին կարող են մասնակցել համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ամփոփիչ արձանագրությունը և համայնքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից ներկայացված արձանագրության կցված հատուկ կարծիքի հեղինակները և այդ հանձնաժողովների նախագահները: Ըստ ՀՀ ԿԸՀ ՀՀ նախագահի ընտրության նախապատրաստման և անցկացման հիմնական միջոցառումների օրացույցի դրույթի, մարզային ընտրական հանձնաժողովների նախագահները ՀՀ նախագահի ընտրության վերջնական արձանագրությունները պետք է ներկայացնեն ԿԸՀ մինչև սեպտեմբերի 28-ը ժամը 24:00:

ԵՐԵՎԱՆ

Ինչպե՞ս են մնալու տանկերը փողոցներում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ: Սեպտեմբերի 26-ի ուշ երեկոյան Երևանի կենտրոնական փողոցների խաչմերուկներից անհետացել էին

հրասայլերն ու ինքնաձիգավոր զինվորները և երբեմն այստեղ մնում կանգնեցին էր: Սակայն այսօր առավոտից հրասայլերն ու զինվորները կրկին վերադարձան խնդիր ձեռքեր: ՀՀ ԱԱՆ հատուկ ծառայության միավորի մի բարձրաստիճան սպա Փաստի թղթակցի հետ զրույցում տեղեկացրեց, որ իրենք «ոտքի վրա են» դեռ ևս սեպտեմբերի 25-ի հայտնի դեպքերից հետո, այլ սեպտեմբերի 22-ից: Սրանց առայժմ ո՞րևէ տեղեկություն չէր ստացել դեկավարությունից, թե ինչքան է շարունակվելու փաստացի արտակարգ դրությունը:

Տայսոր պատգամավորները չեն տրվել նաև այն մասին, թե ՀՀ նախագահի հրամանագրում նշված ժամանակավոր արգելքների ժամկետը երբ է սպառվելու:

Մյուս կողմից, «Ազատություն» ռադիոկայանի ռուսական ծառայության թղթակցին սեպտեմբերի 26-ին տված հարցազրույցում Հայաստանի ազգային անվտանգության նախարար Սերժ Սարգսյանը նշել է, որ միանշանակ դժվար է ասել, թե երբ արտակարգ ժամանակավոր իրավիճակն կվերացվի մայրաքաղաքում, բայց այսօր ևս փողոցներում կարգուկանոնը կպահպանվի զինվորների օգնությամբ: Նրա ասելով, այսօր քաղաքում հարկ չկա, քանի որ երբ ոստիկանությունն ուժերը չեն հերիքում, դրանք դիմում են զինվորների օգնությանը:

ԵԱՀԿ-ն դատապարտեց բռնությունը Հայաստանի խորհրդարանի դեմ

ՎԻԵՆՆԱ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՆՏ-AFP: Եվրոպայի անվտանգության և համագործակցության կազմակերպությունը, որը հետևել է Հայաստանում նախագահական ընտրություններին և հայտարարել է, որ դրանք հիմնականում արդար են եղել, մեղադրել է ընդդիմադիր ցուցարարներին, որոնք փորձել են գրոհել խորհրդարանը այն հիման դրա, թե ընտրությունները կեղծված են եղել:

Այս բողոքարկողների վարվագիծը, որոնցից մի խումբ շաբաթ օրը ներխուժել է շենք և ծեծել խորհրդարանի նախագահին և փոխնախագահին, «հակասում է ժողովրդավարական գործընթացի լուրջ ոտնահարման», հայտարարել է ԵԱՀԿ-ն:

ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Շվեյցարիայի արտաքին գործերի նախարար Ֆլավիո Կոտտիի կողմից ստորագրած հայտարարության մեջ ասված էր, որ կազմակերպությունը «մեղադրում է ցուցարարներին, որոնք բռնի ուժով մտել են խորհրդարան: Հայաստանի կենտրոնական հանձնաժողովը հայտարարել է Լևոն Տեր-Պետրոսյանին կիրակի օրվա ընտրությունների հաղթող: Հազարավոր ցուցարարներ, որոնք միավորվել էին դեռ երեկ շաբաթ օրը և շանթում, ճնշում էին ընդդիմության Վազգեն Մանուկյանի կողմնակիցներն էին: ԵԱՀԿ-ն ներկայացրել էր 89 դիտորդ ընտրությունների համար: Երեքշաբթի օրը լրագրողներին հայտնել է, որ նրանք նկատել են որոշ խախտումներ ընտրությունների ժամանակ, սակայն դրանք բավականաչափ լուրջ չեն եղել, որ ազդեն Կենտրոնական հանձնաժողովի հայտարարած արդյունքի վրա, որը եղել է նախագահի օգտին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թալիբները կախաղան հանեցին Նաջիբուլլային

27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», BBC: Թալիբան մահմեդական զինյալ շարժման ստորաբաժանումները գրավեցին Աֆղանստանի մայրաքաղաք Քաբուլը: Նրանք ստեղծեցին ժամանակավոր կառավարություն, խոստացան Աֆղանստանում հիմնել մահմեդական կրոնապետություն եւ մայրաքաղաքի կենտրոնում, նախագահական պալատի դիմաց, լապտերների սյուների վրա կախաղան հանեցին Աֆղանստանի վերջին կոմունիստական ղեկավար Նաջիբուլլային ու նրա եղբորը: Թալիբանի առաջնորդ մոլլա Մուհամադ Օմարը հայտարարեց, թե Աֆղանստանում իշխանության գլուխ անցավ զուտ մահմեդական վարչակազմ: Քաբուլի ողջ բնակչությունն այսուհետեւ խստորեն պետք է հետեւի շարիաթի օրենքներին: Իրանը, Ռուսաստանը եւ մի շարք այլ պետություններ մտահոգություն են հայտնել Աֆղանստանում տեղի ունեցող դեպքերի կապակցությամբ:

Սաստիկ բախումներ հրեաների եւ պաղեստինցիների միջեւ

27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, BBC, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Իսրայելի անվտանգության ուժերը փորձելով ցրել պաղեստինցիների կազմակերպած բողոքի ցույցը գրոհեցին Երուսաղեմում գտնվող Ալ Աքսա մզկիթի վրա, որը մահմեդական գլխավոր սրբավայրերից մեկն է: Արեւմտյան գործակալությունները հաղորդեցին, որ բախման ընթացքում զոհվեցին առնվազն 3 եւ վիրավորվեցին շուրջ 50 պաղեստինցի: Իսկ Հորդանան գետի արեւմտյան ափին եւ Գազայում երեկ տեղի ունեցած բախումների հետեւանքով զոհվել են 11 եւ վիրավորվել 58 իսրայելցի զինվոր ու սպա: Բացի այդ, ըստ Յասեր Արաֆաթի տվյալների, զոհվել է 169 եւ վիրավորվել 1089 պաղեստինցի: Ականատեսների վկայությամբ, վերջին բախումներն այլեւս նման չէին ինթիֆադային, այլ իսկական պատերազմ էին հիշեցնում, քանի որ պաղեստինցիների կողմից կռվում էին ոստիկաններ եւ իսրայելցիները ստիպված եղան օգտագործել գրոհատեխնիկա եւ մարտական ուղղաթիռներ:

Հրկիզել են Լեբեդի տեղակալի բնակարանը

27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՕՐ: 68-ամյա Վիտալի Չուկինը, Ռուսաստանի Անվ-ի ղեկավար Ալեքսանդր Լեբեդի տեղակալը, իր բնակարանում տեղի ունեցած հրդեհի հետեւանքով ուժեղ այրվածքներ է ստացել եւ ծանր վիճակում տեղափոխվել հիվանդանոց: Ըստ Ինտերֆաքսի, Չուկինի կինը զոհվել է: Ոստիկանության տվյալներով հրդեհը բռնկվել է, որ հրդեհը տեղի է ունեցել հրկիզման հետեւանքով:

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Պ. Հ. – Չերպակալվածները կարող են մեղադրվել հեղաշրջման փորձի մեջ, երբ ապացուցվի, որ դա խելամիտ կազմակերպված խմբակային բնույթ է կրել: Իսկ երբ մասնակի ճշմարտությունը, այսինքն, Վազգեն Մանուկյանն իր վրա է վերցնում պատասխանատվությունը, մյուսները խաղից դուրս են գալիս եւ ակնհայտ է դառնում, որ անհատ հեղաշրջում իրականացնել չի կարող:

կանցնի եւ երեւույթներին կնայենք պատմական տեսանկյունից: Եվ պատմությունը, եւ պատասխանատվությունը Վազգեն Մանուկյանինն է: Պատասխանատվությունը երկու բան է նշանակում. երբ Իրեւակյան պատասխանատվության մասին ես խոսում, կարող ես ինչ-որ վաս զգալ, բայց կա պատմական պատասխանատվություն: Վազգեն Մանուկյանը մի դրվագում անտեսեց մեր համաձայնությունները մոտակա կյանքի ժողովրդավարության մասին բոլոր խոսակցությունները եւ Լ. Տեր-Պետրոսյանի ու մյուսների հասկանում են դա: Ինձ առել են տեղից չքացակայես եւ ես ընդհանուր առմամբ դա կասարում եմ:

– Ձեր եղբայրը դեր կատարե՞ց:

– Չեմ կարծում, դա սկզբից էր որոշված: Նախորդ օրվա բոլոր հանդիպումները ճայելով կընկալեք, որ

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹՅՈՒՆ

«Համագործակցությունը խափարված է ոչ իմ մեղքով»

Ծնկագրույց ԱԻՄ-Ք-ի նախագահ Պարույր Հայրիկյանի հետ իր բնակարանում

– Միայն ձեր դուրս գալը չի նշանակում, թե Վազգեն Մանուկյանը գործել է միայնակ, եւ մենակ հեղաշրջում անել չէր կարող:

– Ես իմ մասին եմ ասում, մյուսներն եր խոսեն, թող ասեն իրենց մասին: Բայց միաժամանակ նշում եմ, որ Վազգեն Մանուկյանն իր վրա է վերցրել պատասխանատվությունը: Այսօր ներկայացված է մեղադրանք, ռոն խոսքս անի միայն խմբակային լինելու դեմ է ուղղված: Սրանով ես բացատրում եմ, թե ինչու է ճշմարտության բացահայտումը այսքան կարեւոր:

– Ոչ ոք չի մխտում, որ դուք ճշմարտություն եք ասում, բայց, այնուամենայնիվ, ձեր հայտարարությունը միանշանակ չընդունվեց: Դուք պատասխանատու հայտարարեցիք մի մարդու, որին այսօր մեղադրում ու հետապնդում են:

– Տրամադրություններին ես երբեք չեմ տրվել: Բայց պետք է հիշել, որ նախքան ժամանակ ես իմ ելույթում ասացի, որ զուգե պատմությունը ցույց տա, որ Վազգեն Մանուկյանն է ճիշտ, ես դա չեմ բացառում, ես ինքս սխալ համարելով այդ քայլը բողոքում եմ պատմությանը: Բայց կա նաեւ պատմի հարց. երբ ես որեւէ բան եմ անում, ես հրապարակային հայտարարում եմ, ես ունեմ հեղինակային իրավունք, որը ոչ միայն պատասխանատվություն է նշանակում, այլեւ պատիվ: Պարզապես պատմությունների պահը

րյունը: Մենք միասին էինք գործում, մարդիկ հրապարակ էին եկել մեր միասնական կոչով, բայց նա անտեսեց դա եւ հայտարարեց, թե պատասխանատվությունը վերցնում է իր վրա եւ դրանով վերջ դրեց համաձայնությանը: Ես կշարունակեմ պայքարել արդարության համար, Վազգեն Մանուկյանի համար, բայց քաղաքական համագործակցությունը խափարված է ոչ իմ մեղքով:

– Ե՞րբ կվերադառնաք հրապարակային ելույթներում առաջնորդել մարդկանց:

– Ժամանակային առումով ոչինչ ասել չեմ կարող: Իշխանությունները հասել են գագաթնակետի եւ այսօր արդեն նրանց ինքնաքայքայման վայրէջքի ժամանակն է:

– Ինչ քայլերի պետք գնան իշխանությունները:

– Նրանք ճգնաժամային իրավիճակներ են ստեղծելու, կոնֆլիկտներ: Դա նրանց միակ փրկությունն է: Լ. Տեր-Պետրոսյանը միայն ճգնաժամային պահերին է կարողանում իրեն լավ զգալ եւ որպես հուսահատ դաշնակից իրեն առաջարկել: Ես զգուշացրել էի Վազգեն Մանուկյանին, որ ԿԲՀ-ի հետ կոնֆլիկտի մեջ մտնելով գործելու ենք Լ. Տեր-Պետրոսյանի օգտին:

– Ինչպես բացատրել Ձեր ազատության մեջ գտնվելը:

– Շատ դժվար է լինելու բացատրել իմ կալանքի տակ գտնվելը: Դա Հայրիկյանին խփելու չէր: Հետաքրքրական եւ մանավանդ ԱԺ խոսնակի ծրագրավորված առեւանգման մասին խոսակցություններն անհիմն են: Վազգեն Մանուկյանին իմ միայն քաղաքացիներից է խնդրել, որ Բաբկեն Արարքցյանը ինչ-որ մարդկանց կողմից տարվում է եւ խնդրել է Աշոտ Մանուչարյանին ու սփյուռքահայ հարձակման հետեւանքով բռնկված մարդկանց առանձին առաջ դուրս բերել նրան: Պատահական չէ, որ այս փաստին ուշադրություն չեն դարձնում: Այս խոսակցությունները իշխանություններին պետք են, որ արդարացնեն իրենց զանգվածային բռնարարքները ընդդիմության եւ քաղաքացիների նկատմամբ: Անբողջությամբ ավերված են ԱԻՄ-Ք-ի եւ ԱԺՄ-ի կենտրոնակայանները, 8 ավտոմեքենաները նաեւ անձնական: 20-ից ավելի համակարգիչներ ջարդված են: Արամազդ Զաքարյանը կիսամեռ վիճակում անհայտացած է: Անհայտ կորած են Ա. Հարությունյանը (Փոսնակ) եւ նրան ուղեկցող անձինք: Արթուր Բաղդասարյանը եւ Հրաչ Գասպարյանը ժամերով ծեծի էին ենթարկվել եւ հաշմված վիճակում 15 օրվա ազատազրկման են դատապարտվել: Չերպակալված են հարյուրավոր անմեղ քաղաքացիներ: Փորձ է արվում զանգվածաբար ահաբեկել մարդկանց:

Փաուս
27 սեպտեմբեր

ԵՐԵՎԱՆ

Արձանագրությունների կրկնօրինակները Հայաստանից հանվել են

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր, ժամը 15-ին մամլո ասուլիս էր հրավիրել ՀՀ նախագահի թեկնածու Վազգեն Մանուկյանի տիկինը Վարդուհի Իշխանյանը: Ներկայացնելով Վ. Մանուկյանի հայտարարությունը, նա այնուհետեւ շեշտեց, որ փաստացի երկու կուսակցություն փակված է եւ դրանց անդամները զանգվածաբար ձերբակալվում են: Ըստ տիկին Իշխանյանի, հիմնական նպատակը ԱԺՄ-ում եղած արձանագրություններին տիրանալն էր: Սակայն այդ փաստաթղթերն առանց վայրում են եւ կրկնօրինակները դիսկետների վրա հանված են հանրապետությունից դուրս: Ըստ տիկին Իշխանյանի, Վազգեն Մանուկյանը խաբված չէ եւ նրա գտնվելու վայրը նրան հայտնի չէ: Տեղեկացվեց նաեւ, որ Ազգային ակադեմիայի իր աշխատասենյակում ձերբակալվել է նաեւ Լեւոն Աղալովյանը: Մամլո ասուլիսում նշվեց նաեւ, որ դարբերական հրատարակությունը հանվում է, թե «Այժմ» թերթը չի տպագրվելու:

Փաստ գործակալությունն է տրամադրել ՀՀ նախագահի թեկնածու Վազգեն Մանուկյանի հայտարարությունը.

Սիրելի հայրենակիցներ,

Հայաստանում հաստատվում է ոչ օրինական իշխանություն, ընտրություններով ակնհայտորեն չանցած, չընտրված նախագահի՝ հենված բիրտ ուժի վրա: Սա կատարվում է բացահայտ՝ ողջ համաշխարհային հասարակության աչքի առջեւ եւ երբ այնուամենայնիվ որոշ պետությունների ղեկավարներ շնորհավորում են Լ. Տեր-Պետրոսյանին, սա դեռ չի նշանակում, թե ընտրում են ոչ օրինական ճանապարհով ընտրված իշխանությունը: Շնորհավորում են ոչ թե այն պատճառով, որ չգիտեն, թե ինչ է կատարվել Հայաստանում, այլ որովհետեւ այսօր չշնորհավորելը քաղաքական հետեւանքներ կբերի, որոնցում այդ պետությունները շահագրգռված չեն: Այնուհետեւ հայտարարության մեջ Վ. Մանուկյանը անհերքելի ջանք է որակում սեպտեմբերի 25-ի դեպքերը հեղաշրջման փորձ ներկայացնելու ճգտումը: Նշվում է, որ իրականում եղել են խաղաղ ցույցեր խաղաղ պահանջներով: Իսկ տեղի ունեցած որոշ անկառավարելի արարքներ, որոնք դատապարտելի են, փաստացի հրահրվել են իշխանությունների կողմից: Ըստ պրն Մանուկյանի, նման դեպքերը լինում են բոլոր քաղաքակիրթ երկրներում: Սակայն «հրազենի օգտագործումը իշխանական բանդաների կողմից» աննախադեպ էր: Հայտարարության վերջում գրված է. «Համբերելու է մեր ժողովուրդը: Պետք է ժամանակ եւ խաղաղ միջոցների կիրառում: Մեզ պետք չէ քաղաքացիական պատերազմ, որին անընդհատ փորձում են դրդել իշխանությունները, հավելի չանտեսելով նույնիսկ Ղարաբաղի հարցը, այլ այն օգտագործելով իբրեւ քաղաքական դեմագոգիա:

Համբերություն, արիություն, խելամտություն: Այս պետությունը մեր բոլորինն է եւ ոչ թե մի խումբ մարդկանց կալվածքը»:

Տրանսպորտային երթեւեկության որոշ սահմանափակումները կկարգավորվեն առաջիկա օրերին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին իրադարձությունների հետ կապված մայրաքաղաքի կենտրոնական փողոցների արգելափակումները մասնակիորեն սահմանափակել են տրանսպորտային երթեւեկությունը:

Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Երեւանի քաղաքապետարանի տրանսպորտի բաժնի պետ Արեգ Բաբայանը, քաղաքի տրանսպորտային չվացուցակներում պատշաճ ոչ մի փոփոխություն չի կատարվել: Մի քանի ուղեգծեր սպասարկվում են զուգահեռ երթուղիներով եւ առաջիկա օրերին կկարգավորվեն:

«Իրավիճակից բխող անհետաձգելի միջոցառումների մասին» ՀՀ նախագահի հրամանագրի համաձայն, ժամանակավորապես չի աշխատի մետրոպոլիտենի «Մարշալ Բաղրամյան» կայարանը:

Ղարաբաղի ապագան կախված է Հայաստանի իրավիճակից

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 27-ին «Ղարաբաղ-Ռուսաստան» բարեկամության միությունը նամակ է հղել ՀՀ ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանին. «Ղարաբաղի ապագան, ասված է նամակում, որը անքակտելիորեն կապված է իր պատմական հայրենիքի հետ, մեծապես կախված է Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակից եւ յուրաքանչյուր ցնցում, ցանկացած ապակայունացնող քայլ կարող են ողբերգականորեն անդրադառնալ դրա ճակատագրի վրա, ունենալ ամենաաղետալի հետեւանքներ»: Հույսներս դնում ենք հայ ժողովրդի բազմադարյա իմաստնության, քաղաքական գործիչների ողջամտության վրա, որոնք, համոզված ենք, թույլ չեն տա կատարվի բախտորոշ սխալ՝ ի չիք դառնան ոչ քիչ արյան գնով նվաճած ձեռքբերումները: Սերունդները նման բան չեն ների: Հայաստանին, Լեռնային Ղարաբաղին ինչպես երբեք անհրաժեշտ են համախմբվածություն, միավորում, խաղաղություն եւ կայունություն»:

Գնդակոծվել են Մովսեսի եւ Չինարիի պաշտպանական դիրքերը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՊՆ մամուլի եւ լրատվության վարչությունից հայտնեցին, որ սեպտեմբերի 26-ին միջադեպեր են գրանցվել Հայաստանի Հանրապետության հյուսիս-արեւելյան սահմանագոտում: Ժամը 12-ից Ադրբեջանի զինված ուժերի ստորաբաժանումները հրաձգային զենքի բոլոր տեսակներով սկսել են Տավուշի մարզի Մովսես, իսկ ժամը 13-ից Չինարի գյուղերի պաշտպանական դիրքերի գնդակոծությունը, որը շարունակվել է մինչեւ 15.40: Տուժածներ չկան: Միայն Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի ստորաբաժանումների համարժեք պատասխան գործողություններից հետո հակառակորդը դադարեցրել է կրակը: Հայ-ադրբեջանական սահմանի մյուս հատվածներում միջադեպեր չեն գրանցվել:

Ամերիկյան ակնաբույժները Հայաստանում կատարելու են բարդ վիրահատություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 28-ին Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանում վայրէջք կկատարի ամերիկյան ինքնաթիռ, որը կբերի աչքի անձնագործ սարքավորումներով հագեցած կլինիկա: 20 օրվա ընթացքում ԱՄՆ ակնաբույժները հայ գործընկերների հետ համատեղ կկատարեն ամենաբարդ վիրահատությունները: Ինչպես հայտնեց ՀՀ առողջապահության նախարարության արտաքին հարաբերությունների վարչության պետ Ա. Տեր-Գրիգորյանը, ԱՄՆ երկրների դրական կայքում առաջին նման ակցիան կազմակերպում են ՀՀ առողջապահության նախարարությունը եւ «Օրբիս ինտերնեյշնլ» ամերիկյան կազմակերպությունը:

Ստեփանակերտ-Երեւան ցավի միջազգային գիտաժողովն ավարտվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայկական հիմնականում գիտության ծավալուն հնարավորություն է տալիս Երեւանում բացել ցավի հարցերի տարածաշրջանային կենտրոն: «Ցավի նկատմամբ նյարդաֆիզիոլոգիական կարգավորման տեսության կիրառումը» միջազգային գիտաժողովի ավարտից հետո այս եզրակացության է հանգել Ցավի ուսումնասիրության միջազգային ասոցիացիայի (IASP) նախագահ Ժան-Մարի Բեսոնը: Կենտրոնի ստեղծումը կօգնի լուծելու ցավի տեսական ուսումնասիրությունից բժշկական պրակտիկայի անցման շղթայում պակասող օղակը:

Գիտաժողովը, որ սկսվել էր Ստեփանակերտում սեպտեմբերի 23-ին եւ այսօր շարունակվեց Երեւանում, ի մի էր բերել 20 երկրների գիտնականների, որոնց թվում կային կենսաֆիզիկոսներ, մոլեկուլային կենսաբաններ, բնախոսներ, բժիշկներ, դեղաբաններ, բուսաբաններ: Հետազոտությունների բազմաբնույթությունը, մասնակիցների կարծիքով, թույլ է տվել տարբեր տեսանկյուններից դիտարկելու ցավի հանելուկությունը:

Լիագումար նիստերին կենսաֆիզիկոսները եւ մոլեկուլային կենսաբանները ներկայացրին զեկուցումներ, որ դիտարկվում էին ցավի ազդանշանների փոխանցման մեխանիզմները:

Բժիշկների եւ դեղաբանների զեկուցումների մեծ մասը նվիրված էր ցավազրկող եւ թմրեցուցիչ նյութերի հետազոտմանը: Ուսումնասիրությունների այս բնագավառից էին վերաբերում նաեւ պրոֆեսոր Կեռոլայինսկու ղեկավարած ավստրիացի բժիշկների խմբի ելույթները, որն էլ այս գիտաժողովը Երեւանում անցկացնելու նախաձեռնողն էր:

Այդ ուղեւորը արդյունք էր այն մեծ հետաքրքրության, որ առաջացրել է ՀՀ ԳԱԱ Կենսաֆիզիկայի կենտրոնի ղեկավար Սիներիկ Հայրապետյանի վարկածը այն մասին, որ ցավի ազդանշաններին պատասխանում են ոչ թե ցավի հատուկ ընկալիչները, այլ բջիջների գերզգոնված վիճակը, երբ գործողության մեջ են նրանց բոլոր նյարդափոխանակային գործընթացները: Այս վարկածը քննարկվել է ցավի հարցերի նախընթաց սեմինարի ժամանակ Ավստրիայում:

Այս գիտաժողովը Հայաստանում անցկացնելուն աջակցել են բազմաթիվ գիտական կազմակերպություններ, ներառյալ Ռուսիոյի ուսումնասիրության միջազգային ասոցիացիան, Ցավի ուսումնասիրության միջազգային ասոցիացիան, կենսաֆիզիկոսների եւ դեղաբանների միջազգային ընկերությունները եւ ուրիշներ:

Ցավի մասնագետների ներքական հանդիպումը, Ս. Հայրապետյանի խոսքերով, կնպաստի ցավի մասին պատկերացումների ավելի ամբողջական պատկերներ, որոնք կնպաստեն նյարդափոխանակային կարգավորման եւ բջիջների գործառույթին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 9-րդ տարի
Գրանցված է հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հրատարակչի խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորում
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Տեղական

Ընտրություններից առաջ «Ազգին» տված հարցազրույցում Հայաստանի կոմկուսի ղեկավարները հայտարարել էին, թե հավակնում են ստանալ ընտրազանգվածի 60-70 տոկոս ձայները։

Ընտրություններից հետո հրապարակված նախնական տվյալներով նրանց թեկնածուն ստացել է ձայների ընդամենը 6,21 տոկոսը։

ՀԿԿ կենտկոմի բյուրոն իր արդեն հրապարակված հայտարարության մեջ, ի տարբերություն Վազգեն Մանուկյանի շուրջ համախմբված ուժերի, չի վիճարկում այս տվյալների հավաստիությունը, թեև «գտնում է, որ հանրապետության նախագահի ընտրությունները հեռու են ժողովրդավարական լինելուց, դրանք չի կարելի համարել ժողովրդի կամքի իսկական դրսևորում»։ Ընդգծելով, որ ընտրություններից առաջ «պետական իշխանության բոլոր լծակների գործադրմամբ» քարոզվել է «հակակոմունիստական հիստերիա», կոմունիստները հետընտրական իրադարձությունները գնահատում են իբրև «հանրապետության նախագահի շուրջը համախմբված ուժերի և ազգ. ընդդիմության» հակամարտություն, որի նպատակն է «ժողովրդի ուշադրությունը շեղել հօգուտ սոցիալիզմի ընտրության հասարակության մեջ ծառացած հարցից»։

Այս դատողության հարց է առաջանում հասարակության մեջ «հօգուտ սոցիալիզմի» այդ ի՞նչ «ծառացված» կողմնորոշման մասին է խոսքը, եթե ընտրություններին մասնակցած 1 միլիոն 288 հազար հոգուց կոմունիստների թեկնածուի օգտին ձայն է տվել ընդամենը... 77 հազար մարդ։ Եթե «հօգուտ սոցիալիզմի» ժողովրդական կողմնորոշումն է, ապա ինչու ընտրողն ի դեմս կոմունիստների թեկնածուի չի տեսել սոցիալիստական իդեալների պաշտպանի, իսկ եթե Սերգեյ Բադալյանին, այնուամենայնիվ, սոցիալիստական գաղափարախոսության կրողն ու մարմնավորողն է, ապա ժողովրդի «սոցիալիստական կողմնորոշումը» առավել քան անհեթեթ է։ Սա պարզ տրամաբանություն է, ոչ՝ չարախնդություն է, ոչ, առավել ևս՝ «հակակոմունիստական հիստերիա», որով գուցե ես երբևէ վարակված չեմ եղել։ Ճիշտ է, գրել եմ բաներ, որոնք, անկասկած, անհաճո են կոմունիստների համար, բայց դա արդեն իմ մեղքը չէ։ Ես, ի տարբերություն իրենց, միշտ փորձել եմ իրականությունն ընկալել առանց դոգմաների, ինչպես կա։ Իսկ իրականությունն այն է, որ ներկայի ներքաղաքական իրավիճակի վրա։ Այսօր, ընտրություններից 5 օր անց, արդեն շատ դժվար է ասել, թե ընտրազանգվածը ի՞նչ համամասնությամբ նախապատվություն կտար այս կամ այն քաղաքական գործչին, եթե այդ հնարավորությունն ունենար, մանավանդ որ այդ գործիչների մի մասն արդեն հայտարարված է պետական հանցագործ։ Բայց փաստը փաստ է՝ ձայների այս «վերաբաշխումը» անհետևանք չի անցնելու կոմկուսի լիդերներին։ Նրանք, իմ դիտումներով, առաջիկա զիջում են նույնիսկ պետական հանցագործության մեջ մեղադրվող

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ժողովուրդը համակարգային փոփոխություններ չի ուզում

նախագահական ընտրությունները, ամեն ինչից զատ, քաղաքացիներին մի պարզ խորհուրդ կոմունիստական կուսակցությունը այսօրվա հայ իրականության մեջ իր ակնկալած ազդեցության մեկ տասներորդն իսկ չունի։

Ընտրական և հետընտրական բուռն օրերին, ուշադրությունները բևեռված դեմքերի զարգացման անցանկալի ընթացքի վրա, կարծես «մոռացանք» մի շատ կարևոր բան ևս. Հայաստանում համակարգային, տնտեսակարգային բնույթի որևէ փոփոխություն ժողովուրդը չի ուզում։ Այո, մարդկանց մեծ զանգվածներ դժգոհ են իրենց սոցիալական վիճակից, այո, բոլոր նրանք, ովքեր իրենց ձայնը տվել էին ընդդիմության միասնական թեկնածուին, արտահայտել էին այս երկրում իշխանությունները փոխված տեսնելու իրենց ցանկությունը։ Սակայն նրանք նախընտրել էին այն «քաղաքակիրթ կապիտալիզմը», որը Սերգեյ Բադալյանը բերում էր որպես ներկա իշխանությունների կողմից կառուցվող «վայրի կապիտալիզմին» համարժեք և հավանական մոդելի։

Իհարկե, սեպտեմբերի 25-ի դեպքերը խիստ վնասեցին հետընտրական ազդեցությանն մնացած երկների, էլ չխոսելով գործող նախագահի մասին, և դրսևորվելով ու սաստկանալով, շարունակում են դուրս մնալ հայաստանյան քաղաքական դաշտի «բանուկ մասից»։

Չեմ կարծում, թե այդ «բանուկ մաս» վերադառնալը մոտ ապագայի գործ է։ Մանավանդ նրանց արդեն հայտնի կարգախոսներով (սոցիալիզմ, նորաստեղծ Միություն և այլն, և այլն)։ Շատ ավելի իրատեսական կլիներ Հայաստանում ժողովրդավարության դրսևորման վճռականությամբ հրապարակ իջնելը մանավանդ այժմ, երբ ակտիվ ընդդիմությունը ջախջախված է։ Սակայն անցած մեկ տարում, ավաղ, կոմկուսը դեռ երբեք նման քաջություն չի դրսևորել խորհրդարանում գրեթե միակ «կարմիր» ներկայացված իշխանություններին։ Այսինքն, խառնվել ընդդիմադիր է եղել, գործել ոչ։ Ինչևէ, այս հանգամանքը ինչ դեր չի խաղացել մի կուսակցության վարկանիշի համար, որը նախագահական ընտրություններում հավակնել է գրեթե կես միլիոն ձայն, որևէ... անցում ունի (գոնե իրենց հայտարարած) թվի... Իսկ թե դա ինչ կարող է նշանակել մեկնաբանության կարիք չունի։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայ տարեցներն առաջարկում են կազմակերպել աշխարհի տարեցների համաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՄԱԿ-ի որոշմամբ, արդեն երկրորդ տարին է, ինչ աշխարհում հոկտեմբերի 1-ը նշվում է իբրև «Տարեցի օր»։

«Տարեցների համահայկական միություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ Երեմ Կարապետյանը նշեց, որ թեպետ այսօր հոգսաշատ Հայաստանն առայժմ ի վիճակի չէ էական փոփոխություններ ներմուծել կյանքի նորմերը, կենցաղը, սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունները, առանձնակի ուշադրություն դարձնել նաև տարեց-հասարակության, տարեց ընտանիք-հարաբերություններին, սակայն հարկ է այդ մասին մտածել, նախապատրաստվել վաղվան լուրջ ուսումնասիրելով համաշխարհային փորձը, փոխառնելով լավը, ստացվածը, չմոռանալով մեր ավանդականը, ծեսայինը։

Միության նախագահն առաջարկեց, հնարավորության դեպքում, Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն ընդունելու 1700-ամյակի նախաշեմին հանրապետությունում կազմակերպել աշխարհի տարեցների համաժողով, որտեղ, անշուշտ, բավականին տարիներ կլինեն։ Մենք գալիքին հավատացողներ ենք և գիտենք, որ պատմության անիվը հետ չի պտտվում, ավելացրեց ՏՀՄ խորհրդի նախագահը։

[illegible]

Շենքերի ջերմամեկուսացման մեթոդը էներգիայի զգալի խնայողություն է ապահովում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ամերիկյան RMA (Resource Management Associates) կազմակերպության հայաստանյան ներկայացուցչության հովանու ներքո Երևանում կգործի մասնագիտ ձեռնարկություն, որը կզբաղվի շենքերի դռների և լուսամուտների ջերմամեկուսացման շինարարական պատվերների ընդունմամբ և վերանորոգման ու նորոգման աշխատանքներով։ Շենքերի ջերմամեկուսացման մեթոդը, որը մեծ կիրառություն ունի ԱՄՆ-ում, հնարավորություն է տալիս շենքերի դռների և լուսամուտների համապատասխան վերանորոգման միջոցով պահպանել շենքերի ջերմային ռեսուրսները՝ դրանով իսկ խնայելով զգալի քանակությամբ վառելիք։ 1993 թ.-ից RMA-ի եռամյա ծրագրով Երևանում և աղետի գոտում արդեն ջերմամեկուսացման, վերանորոգման և նորոգման աշխատանքներ են կատարվել 40 շենքերում, այդ թվում՝ ծննդատներում, դպրոցներում և մշակութային օբյեկտներում։

Ինչպես հայտարարվեց վերջերս ծրագրի փակման հանդեսի ժամանակ, RMA-ի ծրագիրը, որը ֆինանսավորում է ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը, Հայաստանում արտասահմանյան կազմակերպությունների կողմից իրականացված ծրագրերից ամենահաջողվածն է, քանի որ տվել է շոշափելի արդյունքներ։ Այն կշարունակվի Հայաստանում որպես ինքնուրույն ծրագիր՝ տեղի մասնագետների ու ռեսուրսների միջոցով։

Ըստ RMA-ի հայաստանյան ներկայացուցիչ Գուրգեն Մելիքյանի, ծրագրի ընթացքում կատարված ուսումնասիրությունների տվյալներով միայն 1 շենքերի դռների ու լուսամուտների ջերմամեկուսացումը նպաստել է մոտ 85% էներգիայի խնայողությանը։ Այսպես, Երևանի ծննդատներից մեկում ձմռանը 101 օրվա հաշվարկներով խնայվել է մոտ 80 տոննա վառելիք (կամ 8000 դոլար գումար)։

Գ. Մելիքյանը տեղեկացրեց նաև, որ ձեռնարկության կողմից շուտով կընդունվեն նաև մասնավոր պատվերներ. նախնական տվյալներով մեկ լուսամուտի ջերմամեկուսացումը կարժենա մոտ 5-6 դոլար։

ԼՈՌԻ

Փակվելո՞ւ է Գուգարքի կենտրոնական շրջանային հիվանդանոցը

Լուրը տարածվեց կայծակնային արագությամբ, հուզմունքի ալիք առաջացնելով ոչ միայն հիվանդանոցի բուժանձնակազմի, այլև հիվանդանոցից օգտվող բազմաթիվ հիվանդների շրջանում։

Լոռու մարզպետարանից ստացված կարգադրությունը, որով նոյեմբերի 1-ից Գուգարքի նախկին շրջանային կենտրոնական հիվանդանոցը պետք է վերակազմավորվի որպես համայնքային հաստատություն, տալով նրան Գուգարքի կենտրոնական համայնքային բժշկական ձեռնարկության կարգավիճակ, անցած ուրբաթ օրը զգալի հուզումների առիթ դարձավ։

Կոլեկտիվի ժողովը իր վերաբերմունքը արտահայտեց 4 կետից բաղկացած դիմումով, որը նույն օրը բուժանձնակազմի ներկայացուցիչները հանձնեցին Լոռու մարզպետարան։

Նրանում մասնավորապես ասվում էր, որ առանց աշխատանքի է մնում արտոնյալ իրավունքներից օգտվող բուժանձնակազմի 25 տոկոսը և տուժում է ոչ միայն Գուգարքի, այլև ազգային փոքրամասնություն կազմող Լերմոնտովո, Ֆիոլետովո գյուղերի բնակչությունը, որն իր բուժսպասարկումը մշտապես ստացել է այդ հիվանդանոցում։

Կոլեկտիվի ժողովի պահանջն է՝ կասեցնել կարգադրության կիրառումը։

Ի՞նչ է պատահել իրականում, ինչո՞ւ են ողջ մարզում լինելու փակվել միայն տվյալ հիվանդանոցի ստացիոնար բաժանմունքները, այն դեպքում, երբ նույնիսկ Գուգարք և Մարգահովիտ գյուղերում ստացիոնար բուժսպասարկում է ապահովվելու։

Հարցը պարզաբանելու համար դիմեցինք Լոռու մարզպետարանի առողջապահության բաժնի վարիչ Հասմիկ Բաղդալյանին։

«Վերակազմավորմանը զուգընթաց, Գուգարքի կենտրոնական հիվանդանոցի կառուցվածքում կան բազմաթիվ մտահղացումներ, որոնք պետք է իրականացվեն մոտ ժամանակներս,- ասաց նա։ Համաբուժարանային տեսական ձեռնարկության մեջ որպես ստորաբաժանում մտնելու են շտապ բուժօգնության կայանը, մանկական համաբուժարանը, կանանց կոնսուլտացիան, ատամնաբուժարանը, Փամբակ, Դարպաս, Արջուտ, Ազնվաձոր, Բազում գյուղերի ֆելդշերի մանկաբարձական կետերը, ինչպես նաև նախկին մանկական և թերապևտիկ բաժանմունքների բազայի վրա վերակազմավորված ցերեկային ստացիոնարները ու նախկին ծննդատան բազայի վրա ստեղծված ընտանեկան պլանավորման բաժանմունքը»։

Տիկին Բաղդալյանը տեղեկացրեց նաև, որ մարզպետարանը արդեն պատվիրել է հիշյալ հիվանդանոցի հին մասնաշենքի վերականգնման նախագիծը, այն մի քանի ամսից պատրաստ կլինի և հնարավորին չափ սեղմ ժամկետներում վերականգնվելուց հետո կդառնա ախտորոշիչ կենտրոն, որն իր նմանը չի ունենալու ողջ մարզում։ Նա նաև հավաստիացրեց, որ մինչև այդ կենտրոնի ստեղծումը ոչ մի բուժաշխատող, բացի թոշակառուներից, չի կրճատվի և նրանք հետագայում հնարավորություն կունենան աշխատելու նաև նորաբաց բուժհիմնարկում, որն, անկասկած, պատկանելու է հիշյալ հիվանդանոցին։

Բաժնի վարիչը նաև հավաստիացրեց, որ, միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցելով, աջակցություն կցուցաբերվի նաև ախտորոշիչ և այլ սարքավորումներ ձեռք բերելու գործում։

Մեր այն հարցին, թե, հիմնականում ինչպես կարելի է պահպանել հիվանդանոցը մինչև այդ ծրագրերի իրականացումը, նա պատասխանեց, որ առայժմ միակ ելքը որպես համայնքի հիվանդանոց դառնալն է և այդ առաջարկը սիրով կընդունվի բաժնի կողմից։

Ամենայն հարգանքով վերաբերվելով տիկին Բաղդալյանին և վստահ լինելով, որ նշված բոլոր նախաձեռնությունները ու ծրագրերը անպայման կիրագործվեն, դիմեցինք նաև հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ Մարինա Սիմոնյանին։

«Ամենակարևոր հարցն այն է, որ այդ կարգադրությամբ մեր բուժհիմնարկը դադարում է հիվանդանոց լինելուց,- ասաց նա։ Իսկ այսօրվա դրությամբ այստեղ բուժվում է շուրջ 52 հիվանդ։ Բժիշկների մի մասը, փաստորեն, հետո մնում են առանց աշխատանքի որևէ ապագայի... Մեզ համար այնքան էլ նշանակություն չունի, թե ի՞նչ անվանում կունենա հիվանդանոցը և ո՞ւմ կամ ո՞ր համայնքին կպատկանի, միայն թե մնա որպես հիվանդանոց, և մեր մշտական հիվանդները չզրկվեն իրենց բժիշկներից»։

Տիկին Բաղդալյանի հետ զրուցելիս տեղեկացանք, որ մարզի համարյա բոլոր հիվանդանոցներում էլ՝ և բուժանձնակազմի, և մահճակալների թվի կրճատումներ են լինելու։

Սակայն բոլորովին այլ հարց է, երբ բուժհիմնարկը փաստորեն դադարում է հիվանդանոց լինելուց։ Մանավանդ որ Գուգարքի կենտրոնական հիվանդանոցն իրոք ունի որակյալ բուժանձնակազմ։ Այն գտնվում է Վանաձոր քաղաքի տարածքում։ Պակաս կարևոր չէ նաև, որ հիվանդանոցի ղեկավարությունը, նույնպես մտահոգված հին մասնաշենքի վերականգնման հարցով, դիմել է արտասահմանյան մի քանի կազմակերպությունների, ձեռք բերելով որոշակի պայմանավորվածություններ։

Հիվանդանոցի աշխատանքը ֆինանսավորված է մինչև տարեվերջ։

Հուսով ենք, որ հիշյալ ժամկետում հիմնահարցը համապատասխան գերատեսչությունների և շահագրգիռ անձանց կողմից կստանա այնպիսի լուծում, որից չեն տուժի ոչ բուժանձնակազմը, ոչ էլ իրենց հույսը մշտապես այդ հիվանդանոցի հետ կապող բազմաթիվ հիվանդները։

[illegible]

Բուսաբանական այգին՝ տեղումների հույսին

ԳԱԱ բուսաբանական այգու 80 հեկտար տարածքից 60-ը ոռոգելի է։ Սակայն վերջին մի քանի տարին, ջրի անբավարար մատակարարման և մաշված խողովակաշարերի ոռոգման ցանցի պատճառով այգում հասանելի ջրի արդյունավետ օգտագործման դժվարություններ են առաջացել այգու ոռոգումը կազմակերպելու գործում։ Ջուր լինելու դեպքում առաջին հերթին ջրվում են այն հավաքածուները, որոնք գիտական մեծ արժեք ունեն։ Դժվարություններ կան նաև տրված ջրի դիմաց վճարումների խնդրում (տարեկան 5-6 միլիոն դրամ), քանի որ բուսաբանական ինստիտուտին հատկացվող ֆինանսական միջոցներն անբավարար են։ Վաղ գարնանային և ուշ աշնանային անկումների ժամանակ ջուր ընդհանրապես չի տրվում։ Հույսը դրվում է տեղումների վրա, որը բավարար խոնավություն չի ապահովում։ (ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ)

Գնահատման նոր եղանակ

Հանրապետությունում առաջին անգամ Գյուղատնտեսական ակադեմիայի ֆակուլտետում ներդրվել է ուսանողների գիտելիքների գնահատման ռեյտինգային համակարգը։ Այդ նորույթով ակադեմիայում ձեռնարկվել են հատուկ մեթոդական ցուցումներ։ Ըստ այդ մեթոդի ուսումնառության ամբողջ ընթացքում համակարգվելու են ուսանողի ոչ միայն գիտելիքները, այլև հասարակական ու մասնակցությունը։ Այդ մեթոդը փորձարկվել է եվրոպական առաջավոր երկրներում։ (ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ)

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Չնայած այն հանգամանքին, որ հանրապետության տնտեսության կառուցվածքը ի սկզբանե կողմնորոշված է եղել դեպի արտաքին շուկա, այնուամենայնիվ արտաքին առեւտուրը այսօր երկրի էկոնոմիկայի թույլ կողմերից մեկն է, որի ծանր վիճակը պայմանավորված է օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ գործոններով.

- նախկին խորհրդային հանրապետությունների եւ արտերկրների հետ տնտեսական կապերի խզումը կամ խիստ անկումը,
- տրանսպորտային (հաղորդակցության) անբավարարությունը,
- էներգակիրների պակասը եւ դրանց հայթայթման դժվարությունները.

ՀՀ արտաքին շուկան ուղղակիորեն փոփոխվել է: Նկատվում է հեռացում հիմնական առեւտրա-տնտեսական համագործակցից՝ Ռուսաստանից: Ընդհանուր արտահանման մեջ նրա բաժինը 60 տոկոսով, իջել է եւ 1995-ին կազմել ընդամենը 23 տոկոս, որը, մեր կարծիքով, ինչպես նաեւ բացասականորեն կանդրադառնա հանրապետության ժողտնտեսության վրա: Շուկա կորցնելը շատ հեշտ է, իսկ վերադարձնելը կամ ձեռք բերելը՝ դժվար, չէ որ արտասահմանյան երկրները եւ խոշորագույն ֆիրմաները ներխուժում են ռուսական շուկա:

Առեւտրական տնտեսական կապերը հիմնականում զարգանում են Իրանի (որին բաժին է հասնում ընդհա-

նական ծավալների բաժին են ընկել թեթեւ արդյունաբերությանը (21-25 տոկոս): Ճյուղային ձեռնարկությունները խորհրդային Միության հանրապետություններից ստացել եւ վերամշակել են մանվածք, կաշվե հումք, գործվածք, տեխնիկ գալանտերեա, թելեր եւ այլն: Ներմուծման մեջ հանքային հումքը եւ ջերմաէներգետիկ ռեսուրսները կազմել են 17-20, մեքենաշինության եւ մետաղամշակման իրերը՝ 17-22, սննդի արդյունաբերության հումքը՝ 15-19 տոկոս: Սկսած 1992-ից արտահանման-ներմուծման պատկերը կտրուկ փոխվեց: Արտահանման ծավալում առաջին երեք տեղերում են մեքենաշինության եւ մետաղամշակման (40,4 տոկոս), քիմիական եւ նավթաքիմիական (22,6

են օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներ: Մեր նպատակը պետք է լինի ներմուծվող ռեսուրսների ուղղումը այնպիսի ճյուղեր, որոնց արտադրանքը կարող է ապահովել ներքին շուկայի պահանջարկը: Իրականում տարվում է, որ արտահանում-ներմուծումը կատարվում է «տանել ինչ կարելի է, ներկրել ինչ հնարավոր է» սկզբունքով: Չկան կարգավորող լծակներ:

Փաստերը վկայում են, որ մինչեւ 1990 թ. Հայաստանի արտաքին տնտեսական կապերը, մասնավորապես արտահանումը, կատարել են խթանիչ դեր ժողովրդական տնտեսության զարգացման եւ առաջին հերթին ներքին շուկայական կողմնորոշման արտադրանքի առաջնահերթ թողարկման

ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության արտաքին տնտեսական հաշվեկշիռը

Ցանկացած երկրի սոցիալ-տնտեսական վիճակը, զարգացման մակարդակը, տնտեսական կախվածությունը եւ բնակչության սոցիալական պայմանները բնութագրվում են նրա արտաքին տնտեսական կապերի արդյունավետությամբ՝ արտահանման եւ ներմուծման դրական հաշվեկշռով: Հանրահայտ է, որ դրական հաշվեկշռի պայմաններում տվյալ երկիրն ունի գերակայող դեր, հետեւաբար եւ զերծ է տնտեսական կախվածությունից: Բացասական հաշվեկշռի դեպքում երկրի տնտեսական կախվածությունը արտերկրներից անխուսափելի է, որն էլ առաջացնում է բազմաթիվ պրոբլեմներ՝ տնտեսական, տեխնիկա-տեխնոլոգիական, կառուցվածքային, սոցիալական, գիտա-մշակութային եւ այլն: Արտահանման եւ ներմուծման հավասարակշռության պայմաններում գոյություն ունեցող խնդիրների լուծումը անհամեմատ դյուրին է, որի համար պահանջվում է համեմատաբար կարճ ժամանակահատված: Ինչպիսի՞ն են Հայաստանի արտաքին տնտեսական կապերը եւ ի՞նչ խնդիրներ են ծառացել այդ ուղղությամբ վերջին տարիներին: Ի՞նչ է արվում դրանք լուծելու նպատակով:

- արտադրական ենթակառուցվածքի եւ ծառայությունների ցածր մակարդակը, որոշ ճյուղերի տարեց-տարի անկումը,
- արտասահմանյան գործընկերների ընտրության համակարգի թերությունները եւ նրանց անվստահությունը՝ կապված տարածաշրջանի քաղաքական եւ տնտեսական իրավիճակի հետ: Բացի նշվածներից կան երկու կարեւոր հանգամանքներ, որոնց մասին արժե շեշտել առանձնահատուկ:

Առաջինը՝ հանրապետության տարածքի եւ հողային ռեսուրսների սակավությունն է եւ դրանից բխող տարբեր սպառողական եւ հանքային հումքատեսակների պակասը:

Երկրորդը՝ ներքին շուկայի նեղվածությունն է սեփական արդյունաբերական արտադրանքի համար, որն էլ պահանջում է դիմել արտաքին շուկային:

Սրանք եղել են նախկինում, առկա են այսօր, կպահպանվեն այսուհետ եւս: Այդ են վկայում Հայկական ԽՍՀ-ի 80-ական թվականների ազգային համախառն եկամտի մեջ արտաքին առեւտրի ցուցանիշները, որոնք տարբեր տարիներին գերազանցել են 2/3 սահմանը, կազմելով 1987-ին 61 տոկոս, 1990-ին՝ 80 տոկոս, 1995-ին՝ 78 տոկոս: Համախառն ազգային եկամտի մեջ արտահանման ծավալի գործակիցը 1985-90 թթ. կազմել է 0,25-0,3, 1995 թ.՝ 0,22, իսկ ներմուծմանը համապատասխանաբար 0,3-0,35 եւ 0,56: Ինչպես երեւում է, 1995 թ. 80-ականների համեմատությամբ արտահանումը կրճատվել է, իսկ ներմուծումը ավելացել, որը խոսում է արտաքին առեւտրի հաշվեկշռի բացասական լինելու մասին, այլ խոսքով՝ աճել է Հայաստանի տնտեսական կախվածության աստիճանը:

Այսօրվա դրությամբ հանրապետության փոխադարձ ապրանքաշրջանառության մակարդակը շատ ցածր է: Դրա ավելի քան 60 տոկոսը բաժին է ընկնում Անկախ Պետությունների Համագործակցությանը, առաջին հերթին Ռուսաստանի Դաշնությանը, որի ապրանքաշրջանառության մեջ Հայաստանի մասը կազմում է 0,2-0,3 տոկոս:

Վիճակագրական տվյալներով Խորհրդային Հայաստանի արտաքին շուկայի 90 տոկոսը եղել է խորհրդային հանրապետություններում, 6-8 տոկոսը՝ տնտեսական փոխօգնության երկրներում եւ միայն 2-4 տոկոսը՝ կապիտալիստական երկրներում: Քաղաքական անկախության ձեռքբերումից հետո եւ կապված սեփական արտաքին տնտեսական քաղաքականության վարելու հնարավորության հետ,

նուր արտահանման 14 տոկոսը), Բելգիայի (14 տոկոսը) եւ այլ երկրների հետ: Խրախուսելով Ռուսաստանի Դաշնության հետ առեւտրա-տնտեսական կապերի պահպանման եւ զարգացման կարեւորությունը, նշենք դրա հետ կապված երկու հանգամանք:

Առաջինը՝ Հայաստանի էկոնոմիկայի ավանդական դարձած կողմնորոշումն է դեպի Ռուսաստան, որը ժամանակակից տեխնոլոգիաների տեսակետից (ներդրման) կարող է ունենալ բացասական հետեւանքներ, քանի որ այդ երկրում նույնպես շարունակվում է հնացած տեխնիկայով եւ տեխնոլոգիայով արտադրանքի թողարկումը, եւ չեն կարող նման արտադրատեսակները մրցակցել արեւմտաեվրոպական երկրներում արտադրվող համանման ապրանքների հետ:

Մրցակցություն ապահովելու համար անհրաժեշտ է նոր տեխնիկա եւ տեխնոլոգիա ներմուծել արտասահմանից:

Երկրորդ հանգամանքը Ռուսաստանի տնտեսական ծանր վիճակն է, որը Հայաստանին ստիպում է առաքման նոր շուկաներ որոնել: Այդ մասին է վկայում հայկական ռադիոէլեկտրոնիկայի ճյուղի արտադրանքի այսօրվա վիճակը, որը նախկինում հիմնականում իրացվում էր Ռուսաստանում: Քանի որ վերջինիս շուկան հեղեղվել է արտասահմանյան ժամանակակից եւ բարձրորակ արտադրատեսակներով, ապա հենց ռուսական ձեռնարկությունների արտադրանքը հայտնվել է մրցակցությունից դուրս: Պարզ է, որ նույն բախտին է արժանացել նաեւ մերը՝ հայկականը: Մյուս կողմից էլ, եթե Հայաստանը կորցնի ռուսական հսկայական շուկան, ապա այլ երկրներ արտահանումը վերոհիշյալ պատճառներով դառնում է անհնար: Պրոբլեմի լուծման համար պետք է յուրացնել ժամանակակից տեխնիկա եւ տեխնոլոգիա, իսկ արտադրանքը առաքել Ռուսաստանի Դաշնություն:

Հանրապետության արտաքին առեւտրական կապերի պրոբլեմների հետազոտման կարեւոր գործոն է արտադրանքի տեսականու հստակեցումը: Այդ նպատակով դիտարկենք ներմուծման-արտահանման, կառուցվածքը 1987-95 թվականներին, որը ըստ վիճակագրական տվյալների եղել է պայմանական-համեմատելի: Ըստ տեսակարար կշռի արտահանման, առաջատար դիրքեր են ունեցել թեթեւ արդյունաբերության ապրանքները (37,5-42,6 տոկոս), ինչպես նաեւ սննդարդյունաբերության մթերքը (11,7-25,6 տոկոս): Նույն ժամանակահատվածում ներմուծման հիմ-

տոկոս) եւ գունավոր մետալուրգիայի (15,7 տոկոս) ճյուղերը: Սկսած 1994 թ. գունավոր մետալուրգիայի արտադրանքի ներմուծումը առաջ անցավ մեքենաշինությունից, իսկ թեթեւ արդյունաբերությունը հայտնվեց երրորդ տեղում: Ներմուծումը հիմնականում ներառում է հացահատիկը, էներգառեսուրսները, մթերքը, որոնք կազմեցին ընդհանուրի 80-85 տոկոսը:

Եթե ներմուծման մեջ փոփոխությունները աննշան են, ապա արտահանման մասում դրանք խիստ տատանողական են, որը կապված է հանրապետության ժողովրդական տնտեսության անկայուն եւ ճգնաժամային վիճակին:

Արտահանման-ներմուծման նման դեֆորմացիան նպաստում է, որ արտահանվեն այնպիսի ապրանքներ, որոնց արտադրության համար ինտենսիվորեն օգտագործվում են ավելցուկային գործոնները եւ ներմուծել այնպիսիք, որոնց արտադրության մեջ գերակայում են դեֆիցիտայինները: Այսօր Հայաստանում ավելցուկային է աշխատուժը, իսկ դեֆիցիտային՝ տարածքը (հողը) եւ դրա հետ կապված հանքային ռեսուրսները (առաջինը երկրորդին գերազանցում է յոթ անգամ):

Արտահանման հարաբերական չափերը 1995-ին 1993-ի համեմատությամբ այնպիսի ապրանքների գծով, որոնց արտադրության համար գերակայում են դեֆիցիտային ռեսուրսներ, աճել է մի քանի անգամ, այդ թվում ասեղնագործայինը՝ 12,6 անգամ: Նույն ժամանակաշրջանում աշխատատար արտադրանքի արտահանումը կրճատվել է 2,5 անգամ: Այդ իսկ պատճառով էլ արտաքին առեւտուրը չի կարելի համարել ներմուծումափոխարինելի: Ուսումնասիրվող ժամանակաշրջանում ինչպես համախառն ամբողջական արդյունքի, այնպես էլ ներքին արտահանման մեջ ներմուծման բաժինը զգալի փոփոխությունների է ենթարկվել: Այն մեկ նվազել, մեկ մեծացել է: Համեմատած 1987 թ. հետ (30 տոկոս) 1993-ին ցուցանիշը կազմել է 21,8, իսկ 1995-ին՝ 41,9 տոկոս: Ըստ որում ներմուծվել են այնպիսի ապրանքներ, որոնք նախաշրջափակման շրջանում եղել են հայրենական արտադրության առաջնակարգերից (մակարոնեղեն, հրուշակեղեն, մսամթերք, ծխախոտ, կահույք, կաթնամթերք, ձեթ, օճառ, նույնիսկ գինի, կոնյակ, մրգահյութեր, պտուղ-բանջարեղենի պահածոներ):

Արտաքին առեւտրի կիրառվող քաղաքականությունը չի վկայում ազգաբնակչության կարիքներին համապատասխան արտադրության վերափոխման մասին, որի համար առկա

գործում: Դրանց թվին էին դասվում սննդի, թեթեւ, քիմիական, մեքենաշինության եւ հաստոցաշինության, փայտամշակման, շինանյութերի արտադրության եւ մի շարք այլ ճյուղեր, դրանց հարյուրավոր ձեռնարկություններ: Դժբախտաբար, այդ ձեռնարկությունների զգալի մասը սեփականաշնորհումից հետո դուրս է մնացել զանգվածային արտադրության ոլորտից: Աշխատանքների անարդյունավետ կազմակերպման, աշխատանքային ռեսուրսների (բացառությամբ աշխատուժի) բացակայության հետեւանքով, արդյունաբերությունը (ոչ միայն) հայտնվել է անելանելի վիճակում: Անդորրը շարունակվում է արդյունաբերության, շինարարության եւ ժողտնտեսության մյուս ճյուղերի հարյուրավոր օբյեկտներում: Վերջին տվյալներով, իր զարգացման մակարդակով Հայաստանը երկրագնդի պետությունների մեջ գրավում է 95-րդ տեղը: Արտասահմանյան 70-ից ավելի երկրներ իր արտադրանքը արտահանող խորհրդային Հայաստանը այժմ այդ կապերը պահպանում է 20-ի հետ, այն էլ արտահանման նվազ ծավալներով:

Սույն տարվա հունվար-ապրիլին արտաքին առեւտրի ապրանքաշրջանառությունը կազմել է 296,3 մլն դոլար, որից արտահանումը՝ 62,3 մլն դոլար: Ներմուծումը արտահանմանը գերազանցում է չորս անգամ: Արտաքին առեւտրի բացասական հաշվեկշիռը շարունակվել է հետագա ամիսներին, իսկ մայիսին այն հասել է ռեկորդային ցուցանիշի՝ 48,1 մլն դոլարի:

Ըստ վիճակագրական տվյալների հունվար-մայիս ամիսներին արտահանման արտադրանքների ընդհանուր ծավալի մեջ տեսակարար կշիռները ունեն հետեւյալ տեսքը.

- մշակված եւ անմշակ ադամանդներ, թանկարժեք մետաղների ջարդոն ու թափոն, ոսկերչական իրեր՝ 34,6 տոկոս,
- ոչ թանկարժեք մետաղներ եւ դրանց պատրաստուկներ՝ 19,4 տոկոս,
- մեքենաներ, սարքավորումներ եւ մեխանիզմներ՝ 15,7 տոկոս,
- հանքահումքային արտադրանք եւ սննդամթերք՝ 16,8 տոկոս եւ այլն:

Մեքենաշինության, հաստոցաշինության, ռադիոէլեկտրոնիկայի, թեթեւ եւ որոշ այլ ճյուղերի մասնակցությունը արտահանմանը նախկինի համեմատությամբ աննշան է, իսկ նրանց արտադրանքի 45-65 տոկոսը բարձր գնի, հնաոճության, ստանդարտներից շեղումների եւ անորակության պատճառով իրացում չի գտնում ոչ Հայաստանում, ոչ էլ արտասահմանում:

ԿԱՐՈ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՄԱՄՈՒԼ

«Մենք բարբարոս ժողովուրդ ենք», ասում է թուրք գրողը

Հայերը չեն վարանում [illegible] Նրանք [illegible] են [illegible] իրենց, կազմակերպությունների, իրենց դեկավարներին, եկեղեցին եւ այլն:

Թուրքերն, ընդհակառակը, այն մտայնությունն ունեն, որ իրենք մեծ են, որ իրենց երկիրը անձեռնմխելի է, եւ այլն: Իհարկե, վատ բան չկա հայրենասեր լինելու մեջ, բայց երբ այդ հայրենասիրությունն արտահայտվում է շովինիստական եւ ռասիստական հակումներով, ենթադրվում է, որ այն անպայման իր մեջ թաքցնում է չարակամ մտադրություններ:

Ամբողջ աշխարհի ժողովուրդներից թուրքերը երեւի միակն են [illegible] իրենց նախնիների ժառանգությամբ:

Անկասկած շատ թուրքեր գիտեն իրականությունը եւ ճանաչում են իրենց պատմությունը: [illegible] Անցած տարիների ընթացքում շատ թուրք լրագրողներ սպանվել են իրենց երկրի [illegible] բացահայտելու «հանցանքի» համար:

Անցյալ ամիս թուրք հայտնի կին [illegible] Այլա Գյուրեյն այն [illegible] «Յենի Յուզյըլ» թուրքական թերթում տպագրված նրա հոդվածից:

«Ես մեծ էի ազգայնամոլ եւ [illegible] Հասկացել եմ, որ պետք է թուրք լինեմ մինչեւ ուղն ու ծուծը: Փորձել եմ ցույց տալ [illegible] թուրքիզմի լավ կողմերը: Բայց այժմ ես [illegible] Թուրքիան, թուրքերը եւ թուրքերին: Այո, հավանաբար թուրքերն [illegible] Եվրոպացի կողմից: [illegible]

[illegible] թուրք եմ»:

[illegible]

«Կալիֆորնիա կուրիեր»,
19 սեպտեմբեր

ԱԶԳ

Միջազգային

Եrբ լրագրողներից մեկը Ֆրանսիայի վարչապետ Ա. Ժյուպեին հարցրեց, թե ինչու համեմատել Չեչնիան Կորսիկայի հետ, զրուցակիցը սառը մերժողական այդ հարցի առնչությամբ եւ իր վարչապետը ոչ առանց զգուշավորության պատասխանեց. «Չեչնիայի եւ Կորսիկայի միջեւ չկա ոչ մի ընդհանուր բան»:

Վարչապետը, համենայնդեպս, իրավացի է: Կորսիկայում պատերազմ չի եղել: Կղզին չեն ռմբակոծել, հա- ծառայել են անկախություն ասող բոլոր այն ասածն», նրբանկատ ձեւակերպումներ հետո նկատեց նախկին վարչապետ եւ Լիոնի քաղաքապետ Ռայմոն Բառը: Սա կղզու Կորսիկայի 250 հազար բնակիչներից միայն 10-15 տոկոսն է ցանկանում անջատվել Ֆրանսիայից:

Մնացածները համոզված են, որ միայն գեղեցկությամբ կղզին չի կարող ապրել: Յուրաքանչյուր տարի մեկ կորսիկացուն բաժին է 27 հա- կացություն «կորսիկական ժողովուրդ», որը Սահմանադրական խորհուրդը մերժեց գնահատելով որպես հակասահմանադրական:

Այժմյան աջակողմյան կառավարությունը նույնպես խոստացել էր ճանաչել կորսիկական ծիգ հանգույցը: Սակայն բուն դահլիճում համաձայնություն չկա, թե դա ինչպես անել: Ներքին գործերի նախարար Ժան-Լուի Դեբրեն կոչ է անում ազգայնականների հետ երկխոսության: Նա համոզված է,

ՖՐԱՆՍԻԱ

Նապոլեոնի հայրենիք Կորսիկան ապրում է իր օրենքներով

որ չեն արդունել եռասայնեռով, չեն ավերել նրա քաղաքները: Չեն եղել նաեւ տասնյակ հազարավոր մարդկային զոհեր: Եվ այնուամենայնիվ...

Սա եւս տարօրինակ է, ինչ գեղեցկության կղզին ինչպես բնակված է անխափան Կորսիկան, մնում է Ֆրանսիայի բաժ կեսը: Այստեղ գործնականում յուրաքանչյուր օր կատարվում են ահաբեկչական գործողություններ: Պայթեցվում են պետական հիմնարկներ եւ ոստիկանական կոմիսարիատներ: Կրակ են բացում եւ հարձակումներ մատ- րում: Ընդ որում, բնական է, մարդիկ են զոհվում: Դեպքեր է լինում, երբ տասնյակ պայթյուններ են լինում մեկ գիշերվա ընթացքում:

«Լիբերասիոն» օրաթերթը հաշվարկել է, որ Կորսիկան Ֆրանսիայի մարզերի մեջ գտնվում է առաջին տեղում:

Կորսիկայում գործում են ազգայնական-անջատողականների հինգ-վեց զինված կազմակերպություններ: Նրանք պայքարում են կենտրոնական իշխանության դեմ, պահանջելով Կորսիկայի համար կամ հատուկ ինքնավարության ընդլայնում, կամ անկախություն (որը Ֆրանսիային էր միացվել 1768 թ., այսինքն Նապոլեոնի ծնվելուց մեկ տարի առաջ), կամ կղզու համար առանձնահատուկ կարգավիճակ, ֆինանսական զգալի հատկացումներ եւ արտոնություններ:

Կղզում փաստորեն չեն գործում օրենքները, որոնցով ապրում է մնացած երկիրը: Տեղական բնակչության կողմից սատարվող անջատողականները անպատիժ կատարում են իրենց ահաբեկչությունները: Հասարակությունը դեմ է առնում լռության պատին օմերտային, որը մնում է որպես պատվի յուրահատուկ օրենք, իսկ խախտողները ոչնչացվում են առանց Ազգայնական- ների զանգվածային բանտարկություններն անհնարին են, քանի որ կարող են ապստամբության պատ- ճառ դառնալ:

Երբ կորսիկացիները այդքան քաղաքական ֆրանսիական զանգվածային ճշմարիտ նույնքան համր էի այդ տեղեկանքը ... կանխելով կորսիկական լուծումները... չհաշված այն, որ ասվում է եւ կղզու միասնական ազգի միությունը: Ընդ որում, կորսիկացիները, չընդունելով Գոլդին, փորձել են իրենց «նախուռեստի» համար նշանակել ձեւով ընդունված, ինչպես նաեւ վերապահված են ամառային զինված պատանի- ների գործունեության չմեղադրվող զինամթերքի, կառավարական գանձերի եւ այլ ծախսեր:

Գերին լուրջ ուշադրություն կառավարության կողմից է նույնքան ձեւով կարգավիճակ հատկացել Կորսիկային, հանձնել հանրային շահերի պաշտպանությունը, սակայն ազգայնականների հետ վարում է անհաշտելի բանակցություններ: Համաձայն արդարադատության նախարար Ժակ Թուբոնի վերջին հայտարարության, սեփականատերերը, եթե իշխանության դեմ լինեն, ճամբարներում կրկին կլինեն տասնյակ խորը զոհերը, վերջում կարողանալ անջատողականների, ինչպես նաեւ բերել ընդհանուր ժամանակավոր զինադադար:

Ճիշտ է, սոցիալիստների օրոք, 1990 թ. Կորսիկան հատուկ կարգավիճակ ստացավ եւ այն ժամանակ վայելեց ինչ իր խորհրդարանը եւ գործադիր իշխանությունը: Իսկ սոսյա Միտերանի նախաձեռնությամբ նույնիսկ մշակեցին նոր հաս- որ Կորսիկայում ոչինչ չես հասնի, բռնությունը բռնությամբ պատաս- խանելով: Դեբրեն նախազգուշացնում է, որ կզգամ երկյուղում են նույնիսկ իրավական մարմին- ները: Այնքան ժամանակ ընդհանուր է խոսել միջոցառումների կողմ- նակից է: «Ոստիկանները վախե- նո՞ւմ են: Փոխենք ոստիկաններին», խորհուրդ տվեց նա իր նախարա- րին:

Ազգային ժողովում վերջերս կորսիկյան խնդրի քննարկման ժամանակ վարչապետը առաջ քա- շեց այսպիսի մի նշանաբան. «Կարգուկանոն եւ տնտեսական զարգացում»: Օրենքները պետք է պահպանվեն ամենուրեք, հիշեց- րեց վարչապետը, հանցանք կատա- րած եւ ոչ մի կորսիկացի անպա- տիժ չի մնա:

Ինչ վերաբերում է զարգացման հեռանկարներին, ապա իշխանու- թյունների որոշմամբ Կորսիկան դեռ է վերածվի տնտեսական ազատ գոտու, որը նրան կխոստանա ֆի- նանսական լրացուցիչ արտոնու- թյուններ: Կորսիկայում կարգուկա- նոն ստեղծելու իշխանությունների ներքին փորձը խաղա՞ղ կլինի, սանձահարելու ազգայնական-ա- հաբեկիչներին եւ վերջ տալու բռնու- թյան անվերջ պտույտին:

Դժվար թե:

Հ. Լ.

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

ՄԱԿ-ի գագաթաժողովի օրակարգի հիմնական հարցերը

Սեպտեմբերի 17-ին բացված ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի 51-րդ նստաշրջանի օրակարգում 159 հարց կա: Առանձնահատուկ կարեւորություն ունեն կազմակերպության բարեփոխման, նոր գլխավոր քարտուղարի ընտրության, ՄԱԿ-ի ֆինանսական դրության եւ թեժ կետերի հարցերը: Բարեփոխման անհրաժեշտությունը ոչ մի կասկած չի հարուցում: Երկրորդ խնդիրն է պարզ՝ Բուտրոս-Ղալիի մանդատի երկարացման հնարավորությունը, որի դեմ համառորեն հանդես է գալիս Մ. Նահանգները: Ռուսաստանը եւ մի շարք այլ պետություններ մտադիր են սատարել գլխավոր քարտուղարին, որն առաջարկել է իր թեկնածությունը:

Ինչ վերաբերում է կազմակերպության ֆինանսական կացությանը, ապա այն, Բուտրոս-Ղալիի գնահատմամբ, նախկինի պես մնում է դժվարին: Այժմ խաղաղապահ գործողությունների բյուջեին ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների պարտքերը կազմում են 2,8 մլրդ դոլար: Բուտրոս-Ղալին ընդգծում է, որ այս տարվա վերջին ֆինանսական կացությունը կարող է դառնալ չափազանց վտանգավոր, եթե չարվեն էական մուծումներ: ՄԱԿ-ում Իռլանդիայի ներկայացուցիչը Եվրամիության անունից տեղում է, որ գործունեության գրեթե երկու տարից հետո ՄԱԿ-ի ֆինանսական դրության բարձր մակարդակի աշխատանքային խումբը այդպես էլ չներկայացրեց ճգնաժամից դուրս գալու կոնկրետ ծրագրեր:

Նստաշրջանում կքննարկվեն նաեւ Կիպրոսի, Բոսնիա եւ Հերցեգովինայի, Մերձավոր Արեւելքի, Բուրունդիի, Աֆղանստանի իրավիճակները:

Հ. Լ.

ԱՍԻԱ-ԱՖՐԻԿԱ

Վրաստանում նորից լարվածություն

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԳ-ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»: Վրաստանի նախագահ Շեւարդնաձեն որոշեց չմասնակցել ՄԱԿ-ի Գլխավոր ժողովի նստաշրջանին Վրաստանում առկա լարվածության պատճառով: Նրա խոսնակն ասաց, թե լարվածությունը կապված է Աբխազիայում եւ Հարավային Օսիայում ընտրություններ անցկացնելու ծրագրերի հետ: ՄԱԿ-ի դիտորդներն իրենց բողոքն են ներկայացրել Վրաստանի պաշտպանության նախարարությանն այն բանի համար, որ այս երկրի զորքերն այս շաբաթ օդային ռմբակոծությունների զորավարժություններ են անցկացրել Աբխազիայից 12 կմ հեռավորության վրա: ՄԱԿ-ի դիտորդներն ասում են, թե զորավարժություններով Վրաստանը ոտնահարում է նախապես կնքված այն համաձայնագիրը, որով ռուսաստանյան խաղաղապահ ուժեր են տեղակայվել հակամարտության գոտում:

Չեչնիան շրջանցող նավթուղու կառուցման որոշում առայժմ չկա

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԳ-ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի առաջին փոխվարչապետ Ալեքսանդր Բոլշակովը հայտնեց, որ կառավարությունն առայժմ որոշում չի կայացրել Չեչնիան շրջանցող նավթամուղ կառուցելու մասին: Նա նշեց, որ Չեչնիայի տարածքով անցնող խողովակաշարը, որով Կասպից ծովի նավթը հասցվում է սեւծովյան նավահանգիստներ, շատ կարեւոր է, սակայն Բոլշակովը փաստեց նաեւ, որ իրադրությունը Չեչնիայում «բարդ է»: Բոլշակովը հայտնեց, որ Մոսկվան հաջորդ ամիս մտադիր է սկսել Դաղստանի Կզլար քաղաքը Աստրախանի հետ կապող երկաթուղային գծի շինարարությունը: Այդ ճյուղին, որի շինարարությունը նախատեսվում է ավարտել հաջորդ հունիսին, Չեչնիայի տարածքով չի անցնելու:

Լեհաստանն ուժեղացնում է իր արեւելյան սահմանի հսկողությունը

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԳ-ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»: Լեհաստանի կառավարությունը չորեքշաբթի օրը հայտարարեց, որ մտադիր է հատուկ ուժեր տեղաշարժել երկրի արեւելյան սահմանի ողջ երկայնքով՝ օտարերկրացիների անօրինական ներթափանցումը կանխելու համար: Թղթակիցները Վարշավայից հաղորդում են, որ այդ ուժերը՝ տեխնիկայով եւ մարդկանց եւ մեքենաները հայտնաբերելու այլ հարմարանքներով, տեղաշարժվելու են Ուկրաինայի, Բելառուսի, Լիտվայի եւ Ռուսաստանի հետ սահմանում: Լեհաստանի իշխանությունները տեղում են, որ ապօրինաբար ներգաղթողները երկիր են մուտք գործում մեծ բեռնատարներով: Դրանք հիմնականում ասիացիներ եւ աֆրիկացիներ են, որոնք խոշոր գումարներ են վճարում՝ Լեհաստանի տարածքով Արեւմտյան Եվրոպա թափանցելու համար:

Ավստրիացիների մեջ շատ անգրագետներ կան

Վերջերս «Շտանդարտ» թերթի ղեկավարությամբ Ավստրիայում 15-ից բարձր տարիք ունեցող 1000 անձանց ընտրողի հարցում անցկացվեց «միջին ավստրիացու» աշխարհայացքի ընդգրկումը պարզելու նպատակով: Շատ երեւույթին, հարցման նպատակն է գնահատել ավստրիացիների խորագիտակությունը, մանավանդ երբ նկատի ունենանք, որ տրվեցին շատ հասարակ հարցեր: Բայց Ավստրիայի իրականությունը գերազանցեց բոլոր ակնկալիքները:

Պարզվեց, որ այդպիսի հանրապետության բնակիչների միայն 73 տոկոսն է համոզված, որ երկրագունդը պտտվում է Արեգակի շուրջը: 13 տոկոսը ակնհայտորեն միջնադարյան հայացքներ ունի. նրանց կարծիքով, երկրագունդը տիեզերքի կենտրոնն է, իսկ 14 տոկոսն առհասարակ չկարողացավ պատասխանել այդ «ծանր» հարցին:

Իր միջնադարյան ավստրիացի տեղեկացումները վկայակոչում են 1995 թ. վերջերին Կանադայում անցկացված համանման հարցման արդյունքները: Կանադայի չափահաս քաղաքացիների 22 տոկոսը չի կասկածում, որ Արեգակը պտտվում է երկրի շուրջը: Ճիշտ է, կանադացիները ավստրիացիներին ակնհայտորեն գերազանցում են ֆիզիկայի իմացությամբ, ճայնի արագությունը լույսի արագությունից փոքր են համարում կանադացիների եւ ավստրիացիների համապատասխանաբար 74 եւ 58 տոկոսը:

Ավստրիացիների ավելի քան 1/4-ը չգիտե, որ վարանոցային թմրամոլ Ա. դոլֆ Հիտլերն իրենց հայրենակիցն է, իսկ կեսից ավելին չի էլ կասկածում, որ մարդն առաջացել է կապիկից, թեեւ հարկ է նշել, որ վերջին տեղում իրար վիճելի է:

Հետաքրքիր է, որ ավստրիացիների 43 տոկոսի կարծիքով ծննդյան տեղի գոտի է Արեգակից երկրի ավելի մեծ հեռավորության պատճառով: 14 տոկոսը կարծում է, որ ճանապարհային մարդիկ առաջացել են գինեգործից, 9 տոկոսի կարծիքով, ԱՄՆ-ն աշխարհում ամենամեծ բնակչություն ունեցող երկիրն է:

«ՀԵՐԱԼԴ»

ՀԱՄԱՅՆՔ

Ռոստովի մարզում վթարից 15 երեխա է զոհվել տեղում

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, RFI: Ռոստովի մարզի Ցիմլյանսկ քաղաքի մատույցներում, երկաթուղային խաչմերակում գնացքի եւ ավտոբուսի բախում է տեղի ունեցել: Ավտոբուսում գտնվող 15 դպրոցականներ տեղում զոհվել են, 14 երեխա էլ վիրավորվել է:

Թուրքիայում 3,5 միլիոն աշխատող երեխա

Թուրքիայի եւ Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության միջեւ Անկարայում ստորագրվեց աշխատող երեխաների թիվը 2001 թ. անհետացնելու նպատակով ծրագիր: Ծրագրի իրականացման ուղղությունը: Ծրագրի իրականացման նպատակով Թուրքիային հատկացվեց 1 միլիոն դոլար: Արձանագրությունը ստորագրելուց Թուրքիայի աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարար Նեջաթի Չելիքն ու Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության Թուրքիայի ներկայացուցիչ Ալփասլան Էրջան Ըլմը: Նա իր ելույթում ասաց, որ աշխատանքները սկսվել են 1992 թ., եւ այդ նպատակի համար մինչ այժմ Թուրքիային հատկացվել է 1,5 միլիոն դոլար: Զեկույցներում նշված է, որ Թուրքիայում կա 12-19 տարեկան շուրջ 3,5 միլիոն աշխատող երեխա: Աշխատող երեխաների 45 տոկոսը 16 տարեկանից ցածր է: Երեխաներն աշխատում են օրական 7,5 ժամ: Երեխաների 50 տոկոսը զրկված է աշխատանքից:

Գ. Զ.

Բիլը եւ Չելսին թող են մաթեմատիկայից

ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի դուստր Չելսին, որ բժիշկ դառնալ է ցանկանում, չի կարող լավ սովորել մաթեմատիկայի առարկաներ: Սակայն Բիլ Քլինթոնը, Լոնդոնի «Դեյլի Էքսպրես» թերթի հաղորդման համաձայն, նույնպես թույլ է այդ առարկայից: Ուստի նման դեպքում նա օգնություն է խնդրում երկրի սպիտակ խորհրդական փոխնախագահ Ալբերտ Գորից:

«ՀԵՐԱԼԴ»

Մշակույթ

Հնչակյանների պաշտոնաթերթը 60 տարեկան է դառնում

«Ազգը» մեկ անգամ արդեն ներկայացրել է սփյուռքի այն հասցեները, որտեղ այսօր հայաստան ծանոթ է ծնվում: Լիբանանն օրաթերթերի թվով մրցակից չունի: Տպագրվող երեք օրաթերթերի «Զարթոնքի», «Ազդակի», «Արարատի» կողքին տպագրվում են համայնքավարների «Կանչ» շաբաթաթերթը, անկախ երկշաբաթաթերթերից գրական-մշակութային «Նաիրին» և կրոնական-բարոյագիտական «Արծիվը»: Բացի այդ բազմաթիվ ամսագրեր «Նոր կյանք», «Խոսնակ», «Դիտակ», «Արին», կրոնական «Հասկ», «Ջանասեր», «Ալեֆ», «Զվարթնոց» (վերջիններն ընթերցվում են ավետարանականների, կաթողիկե համայնքի կողմից): Շուրջ 20 անուն պարբերական է տպագրվում Լիբանանում և տարածվում սփյուռքի տարբեր գաղթօջախներում:

Բեյրութի Հնչակյանների կողմից որպես պաշտոնաթերթ լույս տեսնող «Արարատ» օրաթերթը 59 տարեկան է: Հիմնադրվել է 1937-ին: Երկու տարուց ավելի թերթը խմբագրում է Ավետիս Փոզոյանը: Մասնագիտությամբ դասախոս է: 1990-ին ավարտել է ԵՊՀ-ի համալսարանական ֆակուլտետը: Օրաթերթի խմբագիր լինելով տուն չի կարող դառնալ, տաղտկալի է անում տեղի Սահակյան եկեղեցական վարժարանում: Դասավանդում է հայոց լեզու և գրականություն, հայ ժողովրդի պատմություն:

«Արարատը» ստեղծվում է 6 աշխատակիցների ջանքերով: Գրում են տարբեր նյութերի շուրջ՝ քաղաքական, միջազգային, տնտեսական, մարզական, մշակութային, մշակութային, կանանց հետաքրքրող հարցերի մասին: Տարբեր թերթերից ուղղակի հոդվածներ արտատպելով աշխատում են ընթերցողներին տեղեկացնել տարբեր երկրների, գաղութների կյանքին: Այդ հոդվածները, իհարկե, պետք է օգտակար լինեն հնչակյան կուսակցության համար, նկատում է խմբագիրը: Հոդվածներ ընտրելիս պաշտպանում ենք ընկերվարությունը, հավասարությունը: Հայաստանից թերթերի կանոնավոր առաքում չի լինում: Փոստային խնդիրները հարթ-

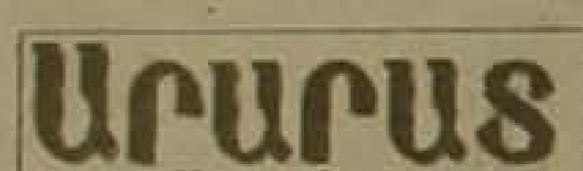

չեն: Թերթեր կանոնավոր կերպով հասնում են Պոլսից, Ֆրանսիայից, ԱՄՆ-ից: Հայաստանյան օրաթերթերից խմբագիրը նախընտրում է օգտվել «Հայաստանի Հանրապետության», «Լրագիր», «Առավոտ» թերթերում տպագրված հոդվածներից: Թերթը բաժանորդներ ունի Լիբանանում, Սիրիայում, ԱՄՆ-ում, Ֆրանսիայում, Հոլանդայում, Եգիպտոսում, արաբական երկրներում: «Ինչո՞վ է տարբերվում Բեյրութի մյուս հայատառ թերթերից» մեր հարցին, որին խմբագիրը դյուրությամբ պատասխանեց, թե այն ռոսական խավիկ երջանակի շահերի արտահայտիչն է: Իրենց կազմակերպած մշակութային, մարզական ձեռնարկների մասին մանրամասն միայն «Արարատն» է գրում, ուրիշների ձեռնարկներին ավելի քիչ են անդրադառնում: Այդ վերաբերմունքն ստիպում է, որ թերթը «համազգայնական» չլինի:

Պարոն խմբագիրը հրաժարվեց անդրադառնալ Երևանում տպագրվող «Հնչակ Հայաստանի» թերթում իր անձը վարկաբեկող նյութին, խուսափեց նաև այդ թերթին որևէ գնահատական տալ: «Կարելի է խոսել թերթի օրհասական մասին», հարցնում եմ խմբագրին: Նրա ասելով, ներքին էջերի նյութերը, այսպես ասած, կախված չեն ժամանակից և կազմվում են ավելի շուտ, իսկ առաջին էջի նյութերը գրվում են երեկոյան 8-ի, 9-ի սահմաններում՝ օգտվելով տեղի ֆրանսիական, անգլիական աղբյուրներից: Ինտերնետով ստացվում են լուրեր Հայաստանից և ԱՊՀ երկրներից: Թերթը գոյատևում է նվիրատվություններով և կուսակցության կողմից հատկացվող ֆինանսներով: Մի համարի արժեքը 500 լիբանանյան ոսկի է: Թերթը տպագրվում է լիբանանյան տպարանում:

Բեյրության ամսագրերում արեւմտահայերենը հաճախ վիրավոր է: Իսկ թերթը նաև գրագիտության ուսուցանելու միջոց է: Խմբագիրն էլ համաձայնեց մեր կարծիքին լեզուն իսկապես նահանջի մեջ է, և լրագրողներից շատերը դեռ նոր եկած չափով լեզվին չեն տիրապետում: Վարժարանում ամեն ջանք գործադրում եմ, որ հայ աշակերտն անսխալ գրել սովորի:

ՌՈՒ. Հ.

Շառլ Ազնավուրի ուղեկիցների գերջանասիրության արդյունքում վնաս հասցվեց Նոյյան տապան գործակալությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շառլ Ազնավուրի Հայաստան կատարած այցի ընթացքում երգչի երկու ուղեկիցների և Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի միջև տեղի ունեցած ցավալի միջադեպի հետեւանքով գործակալությանը հասցվել է նյութական վնաս: Սեպտեմբերի 20-ին տեղի ունեցած համերգի ժամանակ, նախապես զգուշացված չլինելով համերգային դահլիճում նկարահանումներ կատարելու արգելքի մասին, Նոյյան տապան լրատվական գործակալության թղթակիցը 30 վրկ տեւողությամբ ինֆորմացիոն տեսաշարժ պատրաստելու նպատակով նկարահանումներ է կատարել:

Միայն համերգի ընդմիջմանը տեղեկացվելով նկարահանումների արգելքի մասին, թղթակիցը «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպության ներկայացուցիչ Դանիել Արփինյանի ցուցումով տեսախցիկը հանձնել է Ազգային օպերայի թատրոնի փոխտնօրենին՝ համերգի ավարտից հետո այն ետ ստանալու պայմանով: Սակայն համերգից հետո, թղթակցին վերադարձվում է միայն տեսախցիկը՝ առանց տեսաժապավենի:

Ըստ թատրոնի փոխտնօրենի, ժապավենն առանց իր գիտության, վերցրել էին Շառլ Ազնավուրի ուղեկիցները: Դ. Արփինյանի խոսքերով, այն հանձնվել էր երգչի մենեջեր Լևոն Սայանին: Տեսաժապավենի պատճենահանությունը տեղում ստուգելու և համերգի դրվագները ոչնչացնելու՝ թղթակցի առաջարկը մերժելով, Դ. Արփինյանը հայտարարել է, որ ժապավենը կվերադարձվի միայն հաջորդ օրը երեկոյան: Հաջորդ օրը սակայն տեսաժապավենը կրկին ետ չի վերադարձվել: Միայն սեպտեմբերի 22-ին՝ երկարատեւ խնդրանքից հետո, թղթակցին հաջողվեց ետ ստանալ տեսաժապավենը, որտեղ բացի Ազնավուրի համերգային մասից, ոչնչացված էին նաեւ մյուս բոլոր տեսանյութերը: Վերջինիս վրա, բացի համերգի ընթացքում նկարահանվածից, կային նաեւ նույն և նախորդ օրը նկարահանված և դեռեւս չօգտագործված բազմաթիվ նյութեր:

Ջորջիո դե Չիրիկո՝ առեղծված մոդեռնիստը

Արդյո՞ք 20-րդ դարի նկարիչների մեջ ավելի առեղծվածային դեմք կարող է հանդիպել, քան Ջորջիո դե Չիրիկոն: Իր գործունեության սկզբում՝ 1910-ականներին նրա ստեղծած կտավները այնքան են տպավորվել մեր ենթագիտակցության մեջ, որ նույնիսկ դժվար է հավատալ, թե նրանց մեջ ինչն է առաջին հերթին ապշեցնողը: Անհնար է մոռանալ Արգեսին, Պիկասոյին կամ Բրանկուզին, և սակայն նրանց բազմաթիվ հետեւորդներին առանց դե Չիրիկոյի դասական վերանորոգների և առարկաների արտասովոր համադրությունների: Միեւնույն ժամանակ նրա սյուրռեալիստական գործերը հիմա դժվար թե որևէ մեկին զարմացնեն և արդեն դարձել են ծեծված թեմաներ միայն, գրում է Սարի Կոմելման «Ինտերնեյշնլ Հերալդ Թրիբյուն» թերթի սեպտեմբերի 15-ի համարում: Սակայն սա չէ, որ դե Չիրիկոյին այսօրվա յուրահատուկ է դարձնում: Հետաքրքիր է իմանալ, ինչ է արել նա՝ 90 տարեկան հասակում, 1978-ին, իր մահվանից կենդանության 5 կամ 6 տասնամյակ առաջ: Շատերի համար դե Չիրիկոն դարձավ արվեստի աշխարհից ներծծված մեկը, և կարծում էին, թե նա բացակայել է իր նախկին տաղանդը: Ավելի ուշ դե Չիրիկոն անդրադառնալով իր երիտասարդ տարիներին, նկարելով ավելի իր քանեը, որոնք ոչ միայն նողկալի էին թվում, այլեւ դիտավորյալ այլասերված, որոնցից մի քանիսը նրա սկզբնական աշխատանքների թեմաներով պատրոնականներ էին, եթե ոչ նրանց միշտ կրկնօրինակները, դրանցով իսկ մատուցված լինելով արժեզրկել և ուրանալ իր իսկ սեփական նվաճումների յուրօրինակությունը: Նա բուռն և անհերքելի արտահայտություններ է արել մոդեռնիզմի դեմ, փորձել ընդօրինակել Դելակրուային, և 20-ականների ու 30-ականներին ծնունդ առած գլադիատորներ և հնադարյան կերպարներ նկարելու նրա հակումը, անտեսելով դրանց ծիծաղ շարժելու ունակությունը, որոշ մարդկանց հուշեց, որ դե Չիրիկոյի և իտալացի ֆաշիստների միջեւ կապ կա:

Նա ասես հակված էր ինքնաժխտման: Պարադոքսն այն էր, որ վարպետի ուշ շրջանի աշխատանքներն իրենց նիհիլիզմով ավելի ցնցող էին, քան թե դասական դեՉիրիկոները հնադարյան ավերակների իրենց մելամաղձոտ տեսարանով: Ո՞վ էր առեղծվածներով լի այդ մահկանացուն: Փորձեր շատ են եղել այդ հարցին պատասխանելու համար, որոնցից ամենավերջինը մինչեւ հոկտեմբերի 26-ը գործող Սանհեբբենի «Ղամբեր Բոյեցում» գտնվող Բերսա և Կառլ Լյուքանդորֆների Արվեստի ցուցասրահում վերջերս բացված «Դե Չիրիկոն և Ամերիկան» անունը կրող հաջողված ցուցահանդեսն է: Այն ներառում է 30 աշխատանք, գծանկարներ և լուսանկարներ: Դե Չիրիկոյի ուշ շրջանի կրկնօրինակված աշխատանքներին կարելի է նայել սյուրռեալիստներից վրեժխնդիր լինելու տեսանկյունից (որոնք նրա նկարներով դրամ վաստակեցին և վերցրին այսինքն ուշ շրջանում, նրան դավաճանեցին) նա արժեզրկում էր իր սկզբնական շրջանի արվեստն այնպիսի ներկայացումով, որ այնտեղ ոչ մի յուրահատուկ կամ վերարտադրելի բան չկար: Եզրահանգումը հետեւյալն է. «Քանի որ վաղ շրջանի գործերն արտահայտում են հուսահատություն՝ ավանդականից անխուսափելի բաժանման հետեւանքով, ապա ավելի ուշ շրջանի գործերը, ընդհակառակը, պարոդիայի միջոցով փորձում են բացահայտ ցույց տալ այն, թե ինչի է վերածվել մշակույթը», ասում է Բրաունը: «Դե Չիրիկոյի կտավները կարելի է դիտել որպես բարձր արվեստի և ավանդական խորամտության վախճանի շարունակական մեկնաբանություն»:

Պատրաստեց ՎԱՅԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆԸ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Եղիշեի անվան մրցանակ ինը դափնեկրի

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԼՂՀ կառավարությունը հաստատել է արցախյան շարժման առաջացրած գեղարվեստական ստեղծագործությունների՝ Եղիշեի անվան մրցանակաբաշխության 1996 թ. արդյունքները: Այս անգամ այն համընկավ երիտասարդ հանրապետության ծննդյան 5-րդ տարեդարձին:

Մրցույթի դափնեկիրներ են դարձել բանաստեղծ Ռոբերտ Եսայանը «Նժար» ժողովածուի, հրապարակախոս Վաղենսին Օսկոցկին «Ղարաբաղյան օրագիր» գրքի, Կիմ Գաբրիելյանը «Երանելի օր» ակնարկի համար:

Գեղանկարչության և քանդակագործության ասպարեզում մրցանակներ շնորհվել են նկարիչ Ռուբեն Գաբրիելյանին «Արցախի ցավը զույգերում» նկարաշարի, քանդակագործ Լեւոն Թոխմաջյանին Մոնթե Մելքոնյանի հուշարձանի (Մարտունի), գեղարվեստական լուսանկարչության ասպարեզում Գուրգեն Առուստամյանին «Սրտասու» հուշերի գրքի համար:

Եղիշեի անվան մրցանակների են արժանացել կինոգործիչ Մենուա Հարությունը «Գոյամարտ» հեռուստատեսային վավերագրական կինոնկարի, դերասանուհի Նարինե Ավետիսյանը «Մելիքի աղջիկը», «Արցախյան բալլադ», «Ամենքինը առ Տեր», «Միամանդը և Խոջալուն» ներկայացումներում գլխավոր հերոսուհիների դերակատարումների, կոմպոզիտոր Արմեն Նասիբյանը «Ռազմի երգեր»-ի համար:

ՍԱԼՈՆԻԿ

Հայաստանի հունական համայնքի երգչախումբը մասնակցեց միջազգային փառատոնին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերին Սալոնիկում (Հունաստան) կայացավ երգի միջազգային փառատոն, որին մասնակցելու էին, ըստ ծրագրի, աշխարհի տարբեր երկրների հունական համայնքների մանկական երգչախմբեր:

Կալամարիայի (Սալոնիկ) քաղաքապետ, Եվրահամայնքի քաղաքապետների կոմիտեի փոխնախագահ, Եվրոպայի երկրների քաղաքապետարանների խորհրդի փոխնախագահ Ֆրասիվուլոս Լազարիդիսի անունից մասնակցության հրավեր էին ստացել նաեւ Հայաստանի հույների դաշինքին առընթեր գործող մանկական երգչախումբը և «Ռոմիսա» պարարվեստի ստուդիան: Սակայն, Հայաստանի հունական համայնքի երգչախմբին այդպես էլ չհաջողվեց ելույթ ունենալ Սալոնիկում՝ փառատոնի անբավարար կազմակերպման պատճառով:

Համերգները կայացան Սալոնիկից 70 կմ հեռավորության վրա գտնվող Խալկիդիկի քաղաքի հանգստյան ճամբարներում: Հայաստանից ժամանած մանկական երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար և համերգավար Ռուզաննա Ասոյանի խոսքերով, համերգները մեծ հաջողություն են գտել: Անմոռաց տպավորություն թողեց «Սիրտակի» պարը, ինչպես նաեւ հունական երգերի ծրագիրը: Հույն հանդիսականը տպավորված էր նրանից, թե ինչպես են պատանի կատարողները կարողացել Հայաստանում պահպանել իրենց ազգային ինքնատիպությունը և իրենց երգերի կոլորիտը:

ՆՈՐ ԳՐՔՈՒՅԿ

Գոհ եմ հզմից՝ Արմենից, զի պոետ եմ...

Ու քաղաքականությունից զերծ

«Նաիրի» հրատարակչությունը լույս է ընծայել Արմեն Շեկոյանի «Աղանդեր» բանաստեղծությունների 128 էջանոց գրքույկը, որի «Գոհ եմ ինձնից՝ Արմենից, զի պոետ եմ ու արխա» տողին ակամա պատասխանել ենք վերնագրում: Ժողովածուն հրաշալի ընծայել է ոչ միայն գրողի գրքույկի սիրահարների համար, այլեւ քաղաքների՝ ավելի շուտ քառասողերի երկրպագուների: Ու թեեւ «Իմ ընթերցող, ծաղկիր գիրն այս՝ որպես յարագ», խորհուրդ է տալիս բանաստեղծը առաջին իսկ քառյակում, սակայն գրականագետների առայժմ բանավոր գնահատականներում Արմեն Շեկոյանի այս ժողովածուն բազմաթիվ տողեր մեջբերելու առիթ ընծայում է:

Նացիստների կողոպտած արվեստի գործերը Շվեյցարիայում են

Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին կողոպտված արվեստի գործերի հետքերը տանում են Շվեյցարիա: Այդ մասին հաղորդում է անգլիական «Դեյլի Թելեգրաֆ» թերթը վկայակոչելով ամերիկյան և բրիտանական արխիվների գաղտնազերծված ֆոնդերը:

Դաստիարակ փաստաթղթերից, Բելգիայում, Հոլանդիայում, Լյուքսեմբուրգում, Ֆրանսիայում և արեւելաեվրոպական երկրներում նացիստների կողոպտած նկարները և մյուս արժեքները գերմանացի դիլերների ճանապարհներով տեղափոխվել են ալպյան հանրապետություն: Դրանց ներկայիս արժեքը գնահատվում է մոտ 23 միլրդ դոլար: Արխիվային տվյալների համաձայն, Շվեյցարիայում են հայտնվել հարյուրավոր գեղանկարներ: ԱՄՆ-ի և Անգլիայի իշխանությունները Բեռնին քանիցս խնդրել են հետաքննություն անցկացնել, սակայն հաջողվել է գտնել միայն 75 նկար:

Նկարների հետ պատմությունը չի եղել կապված այն բանից մի քանի օր անց, երբ Շվեյցարիայի կառավարությունը համաձայնեց փնտրել տեղական բանկերում նացիստների թաքցրած ոսկու հետքերը: Անմիջապես պարզվեց, որ դեռ 1985 թ. Շվեյցարիայի ազգային բանկը գեղնագիր է պատրաստած եղել, որտեղ ենթադրություն էր արված գերմանացիների այդ ժամանակաշրջանի ոսկու պաշարների հանգամանալից վերաբերյալ: Հրապարակվել է կրճատված փաստաթուղթ, որտեղ խանգված էր երեք էջ տեքստ, [illegible] այդ կտորները հիմնավորված էին:

Կիրակի օրը տեղական հեռուստատեսությամբ հեռարձակվեց մի նոր աշխատանքում: Ասա դրա հրավիրված պատմաբաններից մեկի տեղեկությունների համաձայն, երկրորդ աշխարհամարտից առաջ Հոլանդիա հասկացված փարիզի շվեյցարացիներին փոխանցվել է այն 44 տոննա ոսկով, որ հիտլերականները իրենց պարտության նախօրեին կողոպտել էին Իտալիայի ազգային բանկից:

Սակայն նացիստական ոսկու հետքերը հարկ կլինի փնտրել ոչ միայն Շվեյցարիայում: Համաշխարհային հրեական կոնգրեսի հետազոտողները փորփրելով նույն արխիվները հայտնաբերել են, որ 84 մլն դոլար արժողությամբ 6 տոննա ոսկին, այդ թվում համակենտրոնացման ճամբարների կալանավորների վերաձուլված ատամի պսակները, պահվում են Նյու Յորքի դաշնային ռեզերվային բանկում և Լոնդոնի բրիտանական բանկում:

«ՀՈՍՍՈՒՍԱՆԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ԱԶԳ

Մարզական

ԵՐԵՎԱՆ-96

Գարեգին Առաջինի հյուրն էր Գարրի Կասպարովը

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Շախմատի երեւանյան համաշխարհային օլիմպիադայում երեկ ներքական հանգստյան օրն էր նզրափակիչ չորս տուրերից առաջ: Շախմատիստներից շատերը եւ նրանց մարզիչները առիթից օգտվելով ծանոթացան հանրապետության տեսարժան վայրերին: Մասնավորապես, Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի փարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը հանդիպեց Գարեգին Ա կաթողիկոսի հետ: Կասպարովը Վեհափառ հայրապետին նվիրեց շախմատային աշխարհի անցորդածին: Գարեգին Ա կաթողիկոսն իր հերթին աշխարհահռչակ շախմատիստին ծանոթացրեց Մայր տաճարին եւ հուշարձանային ներ հետ:

Այսօր շախմատիստները կրկին կնստեն սեղանների շուրջ: Սկսվում է վճռական փուլը, որտեղ ամեն մի պարտիա կարող է բախտորոշ լինել: Հասկանալի անցիքում դրվում է ընթանում տղամարդկանց մրցաշարում, որտեղ բացառությամբ Ռուսաստանի հավաքականի, որը 2-րդ տեղից դրսվել է 3,5 միավորով եւ, կարելի է ասել, գործնականում ապահովել է օլիմպիադայի չեմպիոնի կոչումը, առնվազն 18 թիմեր հավակնում են 2-րդ եւ 3-րդ տեղերին: Այսպես, 2-րդ եւ 19-րդ տեղերում ընթացող թիմերին բաժանում է ընդամենը 2 միավոր: Մրցանակային տեղերին հավակնողների թվում է նաեւ Հայաստանի 1-ին հավաքականը, որը 2-րդ տեղում ընթացող Ուկրաինայի հավաքականին զիջում է 1 միավորով, իսկ 3-6-րդ տեղեր բաժանող Չինաստանի, Ուզբեկստանի, Հունգարիայի եւ Իսրայելի հավաքականներին ընդամենը 0,5 միավորով:

Այսօր Հայաստանի տղամարդկանց 1-ին հավաքականը մրցելու է Վրաստանի հավաքականի հետ, որոնք ունեն հավասար միավորներ: Մեծ հետաքրքրություն է առաջացնում առաջին 2 տեղերում ընթացող Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հավաքականների մրցավեճը: Հավանաբար այսօր միմյանց դեմ նստեն այդ երկու թիմերի առաջատարները Գարրի Կասպարովը եւ Վասիլի Իվանչուկը: Նշենք, որ առաջատարներից կմրցեն նաեւ Իսրայելն ու Չինաստանը, Հունգարիան ու Ուզբեկստանը, Բոսնիա եւ Հերցեգովինան ու Խորվաթիան, Շվեդիան ու Անգլիան, Էստոնիան ու Բուլղարիան, ԱՄՆ-ն ու Սլովակիան:

Հայաստանի տղամարդկանց 2-րդ հավաքականի մրցակիցը կլինի Վիետնամի թիմը, իսկ մեր 3-րդ հավաքականն ուժերը կչափի Ֆինլանդիայի հավաքականի հետ:

Կանանց մրցաշարում նույնպես, կարելի է ասել, չեմպիոնի հարցը վճռված է: Վերջին 4 տուրերից առաջ Վրաստանի հավաքականը 3 միավոր ավելին ունի, քան 2-րդ տեղում ընթացող Ռուսաստանի շախմատիստուհիները: Այսօր Վրաստանի թիմը կմրցի Անգլիայի հավաքականի հետ: Ռուսաստանի հավաքականի մրցակիցը կլինի Իսրայելի հավաքականը, որը նիմնականում համալրված է նախկին ԽՍՀՄ շախմատիստուհիներով, եւ որը նախորդ տուրում խուսափ հաղթել է մրցանակային տեղերի հավակնորդներից մեկին Ուկրաինայի հավաքականին: Հայաստանի կանանց 1-ին հավաքականն ուժերը չափելու է Ֆրանսիայի թիմի հետ, իսկ մեր 2-րդ ընտրանին մրցելու է Մոնղոլիայի թիմի հետ:

Զենեբան Սֆինջյան

Այսպես են խաղում օլիմպիադայում

ԿԱԶԻՄԴԺԱՆՈՎ-ԱՆԱՍՏԱՍՅԱՆ

(Ղազախստան) (Հայաստան-1)

5-րդ տուր

1.d4 ♘f6 2.♘f3 e6 3.c4 b6 4.a3 ♗b7 5.♘c3 d5 6.♕c2 dc4 7.♗g5 ♘c6 8.♖d1 ♗e7 9.e4 ♘a5 10.♘e5 ♘d7 11.♗e7 ♕e7 12.♘c4 ♘c4 13.♗c4 0-0 14.0-0 ♖fd8 15.♖fe1 c5 16.d5 ♘e5 17.♗a2 c4 18.de6 ♕e6 19.♘d5 ♖ac8 20.♖e3 b5 21.♕c3 ♘g4 22.♖ee1 ♗d5 23.ed5 ♕d6 24.g3 ♘f6 25.♖e5 ♖e8 26.♖e8 ♖e8 27.a4 a6 28.ab5 ab5 29.♗b1 g6 30.b3 ♖c8 31.bc4 ♖c4 32.♕a5 b4 33.♕a4 h5 34.♕a2 ♖c3 35.♕d2 h4 36.♔g2 ♘h5 37.♕d4 h3 38.♔g1 ♘f6 39.♕h4 ♕d5 0-1

ՎԱՀԱՆՅԱՆ-ԱԴԱՄՍ

(Հայաստան-1) (Անգլիա)

10-րդ տուր

1. ♘f3 ♘f6 2. c4 b6 3. g3 c5 4. ♗g2 ♗b7 5. 0-0 e6 6. ♘c3 ♗e7 7. ♖e1 ♘e4 8. ♕c2 ♘c3 9. dc3 ♕c7 10. ♗f4 d6 11. ♖ad1 ♘c6 12. ♘g5 ♗:g5 13. ♗:g5 h6 14. ♗c1 0-0 15. e4 ♖ad8 16. f4 f6 17. ♖e3 ♕e7 18. h4 ♖d7 19. ♗h3 ♕f7 20. ♕e2 ♘e7 21. ♔h2 f5 22. ef5 ♘f5 23. ♖ed3 h5 24. ♖d6 ♖:d6 25. ♖:d6 ♖e8 26. ♖d3 ♕g6 27. ♗d2 ♘h6 28. ♖d7 ♗e4 29. ♗g2 ♘g4 30. ♔g1 ♘f6 31. ♖a7 ♕g3 32. ♗e1 ♕g6 33. ♔h1 ♗g2 34. ♕g2 ♘g4 35. ♕c6 ♔h7 36. ♖d7 ♕b1 0-1

Պետրոսյանի անվան ակումբ եւ Կասպարովի գրադարան Արգենտինայում

Հետեւելով հիմնադիր Պողոս Նուբարի «Ուսուցանիր եւ դաստիարակիր երեխաներին» սկզբունքին եւ խրախուսելու համար սերունդների աշակերտների ու ընդհանրապես սովորելու եւ ուսանողությունը շախմատի նկատմամբ, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության Բուենոս Այրեսի մասնաճյուղի վարչության եւ մարզական հանձնախմբի նախաձեռնությամբ հոկտեմբերի 19-ին տեղի կլնի Մարիկյան կենտրոնում բացվելու է Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի ակումբը Մարի Մանուկյան դպրոցի աշակերտների եւ միության անդամների համար:

Այս մասին է տեղեկացնում խմբագրությանը հասցեագրված ֆաքսը, որտեղ նաեւ նշված է, թե հետագայում մասնաճյուղը ձգտելու է բացել շախմատի գրադարան, որը պետք է կրի Գարրի Կասպարովի անունը:

Այդ առնչությամբ վարչական մարմնի անդամներն ու մարզական հանձնախմբի նախագահը դիմել են աշխարհի չեմպիոնին համապատասխան բարեկամություն անելու համար:

Հ. Օ.

Գեղասահքը կրկին դժվարությունների առջեւ է կանգնել

Իտալիայում մեկնարկեց երկրի գեղասահքի բաց առաջնությունը, որին մասնակցում են աշխարհի բազմաթիվ երկրների ուժեղագույն գեղասահորդներ: Մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի հովանու ներքո անցկացվող այդ մարզահանդեսը մի նպատակ է հետապնդում, պարզել, թե ինչպիսի՞ պատրաստականություն են դրսեւորում թիմերը աշխարհի առաջնությունից առաջ: Իսկ այն անցկացվելու է Շվեյցարիայի Լոզան քաղաքում: Ուրախալի է, որ այդ մարզահանդեսին մասնակցում են նաեւ մեր հայրենակիցները: Մարզադպրոցի սան Տիգրան Առաքելյանը, որը մարզվում է ԱՄՆ-ի Լեյք Փլեյսիդ քաղաքում, հանդես է գալու ճապոնացի Կոնա Կոյնումայի հետ: Նրանց մարզում է ճանաչված մարզիչ Նատալյա Դուբովան: Մոսկվայում Անաստասիա Գրեբենկինայի հետ երկար ժամանակ մարզվում է նաեւ մեր մյուս հայրենակիցը Վազգեն Ազրոյանը, որոնց մարզում է Ալեքսանդր Ալեքսանդրովը: Այստեղ որոշվելու են նաեւ Նագանոյում անցկացվելիք ձմեռային օլիմպիական խաղերի մասնակիցները: Հատկապես, որ ինչպես աշխարհի առաջնությունում, այնպես էլ օլիմպիադայում Հայաստանը կներկայացնեն իր ներկայացուցիչները: Ինչ խոսք, գեղասահքի Երեւանի մարզադպրոցը, որը տարիների ընթացքում, չնայած դժվարություններին, պատրաստել է լավագույն մարզիկներ, կարող էր ավելի շատ մասնակիցներ ունենալ միջազգային մրցաշարերում, եթե ժամանակին ու ժամանակ չլինեին խանգարող հանգամանքներ: Տարիներ շարունակ մեր սահադաշտը չէր գործում սառույց չլինելու պատճառով, ասում է մարզադպրոցի տնօրեն Սամվել Խաչատրյանը: Սառույց ունենալով մեծ դժվարությունների գնով: Բայց այսօր կանգնել ենք նոր փաստի առջեւ: Մարզադպրոցը միջոցներ չունի էլեկտրաէներգիայի վարձը վճարելու, եւ, բնական է, կրկին զրկվում ենք սառույց ունենալու հնարավորությունից: Օլիմպիական ռեզերվի մարզադպրոց լինելով կրկին մարզաձեւի ճակատագիր տարբեր առջեւ ենք կանգնած: Անելանելի վիճակ է ստեղծվել: Դա հարց է, որի մասին ծանուցվել է պետք, այլապես մարզաձեւը կարող է վերանալ մեր հանրապետությունում: Չէ՞ որ ոչ բոլոր մարզիկները կարող են իրենց վարպետությունը կատարելագործել արտերկրի սահադաշտերում:

ՊԵՐՃՈՒՀԻ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Հայաստան-Գերմանիա խաղը վտանգի տակ չէ»

ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՆՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՏ-DPA: Ուրբաթ օրը Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պաշտոնյաները ղեկել են, թե վտանգ չկա, որ Եվրոպայի աշխարհի գավաթի համար ընտրական փուլի խաղը, որը նախատեսված է հոկտեմբերի 9-ին, հետաձգվի մայրաքաղաք Երեւանում առաջացած քաղաքական լարվածության պատճառով:

Չնայած դրան, Գերմանիայի իշխանությունները իրենց մտահոգությունն են արտահայտել ֆուտբոլիստների անվտանգության համար: Բոննում արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչն ասել է, որ նրանք պետք է լինեն իրավիճակը խաղից առաջ եւ դրանից հետո միայն որոշում կայացնեն:

Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Էգոն Պֆայֆն ասել է, թե Երեւանում Գերմանիայի դեսպանատունը կարծում է, որ խաղը վտանգի տակ չէ: ԳՖՖ-ն ֆուտբոլի համաշխարհային կառավարող մարմնի՝ ՖԻՖԱ-ի հետ կանոնավոր կապի մեջ է եղել:

ԳՖՖ-ի ներկայացուցիչ Միխայել Նովակն ասել է. «ՖԻՖԱ-ն է ստանձնում ողջ պատասխանատվությունը այս խաղի համար, ինչպես նաեւ անվտանգության հետ կապված հարցերը եւ հետեւաբար, նա է մեր առաջին բանակցող գործընկերը: Միայն ՖԻՖԱ-ն կարող է որոշում կայացնել խաղի տեղափոխման մասին»: ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչն ասել է, որ այն չի կարող կանխատեսել քաղաքական իրադարձությունների զարգացման ընթացքը, «սակայն, երբ խնդիրներ լինեն, մենք անհրաժեշտ միջոցներ կձեռնարկենք»:

Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանն ասել է, որ հետաձգման հարց չի դրվել: «Մենք մեծ նշանակություն չենք տալիս քաղաքում տեղի ունեցած ցույցերին», ասել է նա: Երեւանն այս շաբաթ հյուրընկալել է շախմատիստներին: Մրցման վրա չեն ազդել հազարավոր ընդդիմադիրների բողոքները, որոնց պատճառը կիրակի օրվա նախագահական ընտրությունների տեղի ունեցած խախտումներն են: Սպասվում է, որ 60 հազար մարդ է ներկա լինելու Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտում:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

ՀՀ առաջնության ավարտին մնում է մեկ խաղափուլ

Տեղի ունեցան Հայաստանի բասկետբոլի բարձրագույն խմբի առաջնության երկրորդ շրջանի 3-րդ փուլի խաղերը, որոնք անցկացվեցին Էջմիածնում եւ Արթիկում:

Գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները.

ԲԿՄԱ-Գյումրի-100-35

Էջմիածին-Արտաշատ-61-48

Արթիկ-«Գրանդ» ակումբ-67-82

Ընդհանուր արդյունքներով առայժմ առաջնության աղյուսակը գլխավորում է ԲԿՄԱ-ն, որը 9 խաղից հետո վաստակել է 17 միավոր: 8 խաղից 16 միավոր է ձեռք բերել ՖԻՄԱ-ն: «Գրանդ» ակումբը 3-րդ տեղում է 13 միավորով: Առաջնության 4-րդ՝ վերջին փուլը կանցկացվի Երեւանում, հոկտեմբերի 23-27-ը:

Դ. Գ.

Չեռնոմիրդինը դեմ է հանդիպի ՄՕԿ-ին, 2004 թ. օլիմպիադան անցկացնելու համար

26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը հաջորդ ամիս այցելելու է Շվեյցարիա՝ համոզելու Միջազգային օլիմպիական կոմիտեին 2004 թ. օլիմպիական խաղերն անցկացնելու Սանկտ Պետերբուրգում: Չեռնոմիրդինը Լոզան կմեկնի հոկտեմբերի 20-ին՝ որպես Ռուսաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի ղեկավար:

Մեղավորը հոգեկան խանգարում ունի

Հունվար ամսին Փենսիլվանիայում օլիմպիական ըմբիշ Դեյվ Շուլցին սպանելու մեղադրանքով ձերբակալված Ջոն Դյուպոնը իրավասու չէ դատարան ներկայանալ: Այսպիսի եզրակացության են հանգել հոգեբուժարանի բժիշկները, որոնք հետեւում են Դյուպոնի առողջությանը, հաղորդում է «Ռոյթեր» գործակալությունը սեպտեմբերի 25-ի համարում, ավելացնելով, որ մեղադրյալը հիվանդանոցում պետք է մնա այնքան ժամանակ, մինչեւ բժիշկները որոշեն, թե նա ի վիճակի՞ է հասկանալ իրեն ներկայացված մեղադրանքները:

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

Կաթի Ֆրիմանը դավաճանե՞ց իր ցեղին

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Լոնդոն

Ավստրալիայի բնիկների՝ սեւամորթ աբորիգենների ներկայացուցիչ, Ատլանտայի օլիմպիական խաղերում կանանց 400 մետր վազքի փոխչեմպիոնուհի Կաթի Ֆրիմանը իր ցեղակիցներին խոստացել էր, որ եթե Ատլանտայում ինքը որեւէ մեդալ նվաճի, ապա կպարզի աբորիգենների սեւ-կարմիր-դեղին դրոշը: Այս ոչ պաշտոնական դրոշն այսօր ունեն Ավստրալիայի բնիկները, որոնք ներկայումս կազմում են երկրի բնակչության հազիվ 1,6 տոկոսը, մանի որ նրանց գերակշիռ մասը 1788 թ. բնաջնջվել է Ավստրալիան գրաված սպիտակամորթների կողմից:

Սակայն Կաթի Ֆրիմանը չբարձրացրեց աբորիգենների դրոշը: Պատճառը հավանաբար այն էր, որ Ավստրալիայի օլիմպիական թիմի ղեկավարներից մեկը նրան նախազգուշացրել էր, թե այդ հակաօլիմպիական արարքը կատարելու դեպքում ինքը կարող է ՄՕԿ-ի կողմից զրկվել իր մեդալից: Հրաժարվելով դրոշը բարձրացնելուց, Կաթի Ֆրիմանը միաժամանակ կրում էր սեւ-կարմիր-դեղին գույնի մարզակոշիկներ, իբրեւ խորհրդանիշ իր ցեղի պայքարի: Սակայն աբորիգենների ազգային պայքարի ղեկավարները հետեւողականություն ունեցան եւ Կաթի Ֆրիմանին մեղադրեցին իր տված խոստումը դրժելու համար: Այդ ղեկավարներից մեկը՝ Քոլին Թարգը, որը Տեղաբնիկությունների համեմատական կենտրոնի տնօրենն է Սիդնեյի համալսարանում, ասում է. «Աբորիգենների դրոշն արդեն պաշտոնապես ընդունված է, նաեւ որ այն ներկայացվում է ոչ թե որպես պայքարի խորհրդանիշ, այլ պարզապես մեր ցեղի խորհրդանիշ, եւ Կաթի Ֆրիմանը կարող էր այն բարձրացնել ու չպատժվել ՄՕԿ-ի կողմից»: Աբորիգենների մեծամասնությունն այսօր այն կարծիքին է, որ Կաթի Ֆրիմանը դավաճանել է իր ցեղին: Միաժամանակ Ավստրալիայի կառավարությունը որոշել է 30 տոկոսով կրճատել երկրի բնիկներին տրվող ֆինանսական օգնությունը: Դրան ի պատասխան աբորիգենները սպառնում են խոչընդոտել Սիդնեյի 2000 թ. օլիմպիական խաղերի անցկացումը:

Րաֆֆին վարում է

ԱՐՄԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

Օրվա հետքերով

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Արտասահմանյան լրատվական միջոցներն արձագանքում են Հայաստանի դեպքերին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՏ-RL: «Նյու Յորք թայմսի» թղթակից Սթիվ Լեւինը մանրամասն նկարագրում է սեպտեմբերի 25-ի երեկոյան Երեւանում կատարված իրադարձությունները, գրելով, թե տասնյակ հազարավոր ցուցարարներ հավաքվել էին խորհրդարանի շենքի առջեւ՝ բողոքելով ընտրություններում թույլ տրված խախտումներից: Թերթը մեջ է բերում Վազգեն Մանուկյանի խոսքերը, թե «մենք պայքարել ժողովրդավարության համար 1988 թվականից եւ շարունակելու ենք այդ պայքարը»: Լեւինը նշում, որ պաշտոնական տվյալներով 52 տոկոսով շահել է Տեր-Պետրոսյանը, սակայն այդ արդյունքը վիճարկում են ոչ միայն Վ. Մանուկյանի կողմնակիցները: Նրանք հայտարարել են, որ միջազգային դիտորդները արձանագրել են իշխանությունների կողմից թույլ տրված լուրջ խախտումներ, որոնց արդյունքը հենց այն 25 հազար քվեներն են, որոնք թույլ տվեցին Լ. Տեր-Պետրոսյանին խուսափել 2-րդ փուլից:

«Ֆայնենշլ թայմսը» գրում է. «Զորքը հարձակվեց ցուցարարների վրա եւ օդ կրակեց, երբ ցուցարարները բողոքում էին, որ քվեարկությունը կեղծվել է: Տասնյակ մարդիկ էին վիրավորվել: Սեպտեմբերի 25-ին Վ. Մանուկյանի գլխավորությամբ մոտ 40 հազար մարդ էր հավաքվել խորհրդարանի շենքի դրսի հատվածում, որ ԿԸՀ նիստ էր գումարել: Նա մտավ խորհրդարանի շենք, պնդելով, որ վերահաշվարկվեն ընտրության քվեները, բազմությանը զգուշացնելով, որ կես ժամից կվերադառնա: Կես ժամ անց օգնականներից մեկը զգուշացրեց բազմությանը, որ նա դեռ բանակցում է: «Երկյուղ կրելով, որ նրան այնտեղ պահում են իր կամքին հակառակ ցուցարարները ներս մղեցին դարպասները եւ լցվեցին խորհրդարանի բակ: Հատուկ նշանակության զորքը եւ այլ զինվորներ անջատեցին փողոցի լույսերը, օդ կրակեցին ցուցարարներին ետ մղելով արտասվաբեր գազով եւ ջրի շիթերով»: Թերթը վրա-յակոչելով զանազան իրավապաշտ անձանց եւ դիտորդների կարծիքները, այնուամենայնիվ գրում է, որ ընտրությունների արդյունքները դեռեւս հաստատված չեն:

«Լոս Անջելես թայմսը» պատմում է ԱԺ նախագահի առեւանգման մասին, մեջբերում է ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանի այն մեղադրանքը, թե ընդդիմությունը պետական հեղաշրջման փորձ է կատարել, սակայն «Նյու-Յորք թայմսի» պես մեջբերում է ԵԱՀԿ դիտորդներին, որոնք պնդում են, թե նախագահական ընտրությունների ընթացքում կոպիտ խախտումներ են թույլ տրվել, ու դրանով իսկ բացատրում է ցուցարարների վրդովմունքը:

Ռոյթերի թղթակից Լոուրենս Շիրսը, նկարագրելով, որ անվտանգության ծառայողները կրել են Վ. Մանուկյանի կուսակցության երկհարկ գրասենյակը, Երեւանից հաղորդում է նաեւ, որ Ռոյթերի հեռուստատեսային օպերատոր Իվան Շեւչիկին ականատես է եղել ընդդիմադիր մի փոքր կուսակցության դեմ ոստիկանական արշավին: «Զինված մարդիկ լցվեցին շենք: Նրանք մարդկանց դուրս էին վռնդում բռունցքներով ու ճաղերով»: Ռոյթերի աշխատակցուհին անձամբ 7 ծանր ծեծի ենթարկվածի է տեսել, որոնց տարել են ոստիկանական մեքենայով:

Ասոշիեյթըդ պրես գործակալությունը նույն մանրամասն նկարագրում է խորհրդարանի շենքի առջեւ կատարվածը, նշելով, թե «ԿԸՀ սեպտեմբերի 25-ին մերժեց ընդդիմության պահանջը ընտրության քվեները վերահաշվարկելու մասին»: «Բախումը անսովոր էր 3,5 մլն բնակչությամբ այս լեռնոտ երկրում, որը խուսափել էր բռնությունից, բռնություն, որը պատուհաս էր դարձել Վրաստանում ու Ադրբեջանում»:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
լոռի վանդակներ
նախատեսված
մինչեւ 5000-ի համար:
Զանգահարել 581841
ժամը 14-ից հետո:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
3 սենյականոց բնակարան,
ավտոտնակով,
Ազատության պողոտայում:
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ
25-11-87, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
2 սենյականոց
բնակարան 5 հարկանի
քարե շենքի 1-ին հարկում,
Դեմիրճյան 17 փողոց:
Հեռախոս 58-18-41

ՑԵՂԱԴՐԵՔ ՁԵՐ ԳՈՎԱԶԴԸ

Հարգելի
տիկնայք - պարոնայք
բիզնեսմեն - գովազդատուներ

Ամեն օր

Շախմատի 32-րդ
Համաշխարհային Օլիմպիադայի -
խաղադաշտից օպերատիվ տեղեկատվություն ստանալու համար «INTERNET»-ում մեր

World Wide Web

էջին է դիմում ավելի քան 20 հազար մարդ՝ ձեր պոտենցիալ հաճախորդները:

Դուք բացառիկ հնարավորություն ունեք մինչեւ հոկտեմբերի 2-ը ամբողջ աշխարհում հայտնի դարձնել ձեր անունը, իսկ մենք այդ հարցում կօգնենք Ձեզ:

Arminco Խանջյան 28,
Հեռ. 52-63-26, ֆաքս 28-50-82, e-mail:support @ arminco.com

ՄՐ Ց Ո Ւ Յ Թ

ՀՀ սահմանադրական դատարանը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը հայտարարում են մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով հրատարակելու համար:

Մրցույթի պայմանները.

Հայերեն եւ անգլերեն տեքստերն ու համակարգչային շարվածքները տրամադրվում են ՀՀ Սահմանադրական դատարանի կողմից:

Էջերի քանակը՝ 55, չափերը՝ 10X14, տպաքանակը հայերեն՝ 400 հազ. օրինակ, անգլերեն՝ 5 հազ. օրինակ, թուղթը՝ բարձր որակի:

Հայտերի ընդունման ժամկետը մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 20-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմ: Հեռախոսներ 588-140, 588-121:

ՀՀ սահմանադրական դատարանը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը հայտարարում են մրցույթ «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը հրատարակելու համար:

Մրցույթի պայմանները.

Տեքստը եւ համակարգչային շարվածքը տրամադրվում է ՀՀ սահմանադրական դատարանի կողմից:

Էջերի քանակը՝ 25, չափերը՝ 11X18, տպաքանակը հայերեն՝ 2000 օրինակ, թուղթը՝ բարձր որակի:

Հայտերի ընդունման ժամկետը մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 20-ը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմ: Հեռախոսներ 588-140, 588-121:

ՀՀ Սահմանադրական դատարանը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը հայտարարում են մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանի մասին հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուներով գրքույկի հրատարակման համար:

Մրցույթի պայմանները.

Հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն տեքստերն եւ համակարգչային շարվածքները, ինչպես նաեւ գունավոր լուսանկարները տրամադրվում են ՀՀ Սահմանադրական դատարանի կողմից:

Էջերի քանակը՝ 75, չափերը՝ 14 x 20, տպաքանակը՝ 700 օրինակ, գունավոր լուսանկարների թիվը 13, կազմը գունավոր ձեւավորումով, ջնարկով, թուղթը՝ բարձր որակի:

Հայտերի ընդունման ժամկետը մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 20-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմ: Հեռախոսներ 588-140, 588-121:

ԱԼԻԱՆՍ ՍՊԸ
ALLIANCE Co. Ltd.

- Օֆսեթային թուղթ ռուլոնով լայն. 84 սմ 68 գր. մ. ք.ո. գինը՝ 1 տ - 1370 դոլար Կանադայի արտադրանք
- Ստվարաթուղթ կավճապատված 300 գր. մ. ք.ո. թերթերով՝ 70x100 սմ 1 կգ - 573 դր.
- Ստվարաթուղթ կավճապատված 300 գր մ. ք.ո. ռուլոնով՝ լայն. 70 սմ 1 կգ - 568 դր.

Հասցե՝ Տպագրիչների 9, 35/36
Հեռ.՝ 52 16 00, 58 98 49, 52 93 90

ԳՆԵՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Մեծ հիմնարկների հաշվապահական համակարգ
Փոքր հիմնարկների հաշվապահական համակարգ
Բանկային հաշվապահական համակարգ
Տնտեսական վերլուծական ծրագրեր

«Հայկական Ծրագրեր» Ընկերության մշակած հաշվապահական համակարգերը բավարարում են հաշվապահությունը վարելու միջազգային պահանջներին:
Ընկերությունը ներդնում է համակարգերը Պատվիրատուների մոտ, կատարում է երկարաժամկետ սպասարկում:
Ձեռք բերեք այս համակարգերը Ձեր հիմնարկի, Ձեր հաշվապահի եւ Ձեզ համար:

Հասցեն՝ Հերացու փ. 7
Հեռ. 56-13-38

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռք»

«Հայաստան» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 ... Պատվեր 2192